

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
FILOZOFICKÁ FAKULTA

GENOCÍDA ROHINGOV V MJANMARSKU

Študentská vedecká, odborná a umelecká činnosť

Zemanová Nikola

Katedra politológie a euroázijských štúdií

Školiteľ: *PhDr. Kočnerová Mária, PhD.*

Abstrakt

Cieľom práce je bližšie nazrieť do problematiky genocídy Rohingov v Mjanmarsku. Práca začína popisom etnickej skupiny Rohingov, spolu s krátkou exkurziou do ich minulosti, nakoľko práve ich história a dôkazy o ich historickej prítomnosti na území Mjanmarska sú dôležitými komponentmi krízy v danom štáte. Genocída Rohingov v Mjanmarsku je konflikt, ktorému sa napriek signatárskym väzbám Mjanmarska k rôznym medzinárodným ľudskoprávnym dohovorom celý svet len prizera.

V práci dokazujeme a bližšie približujeme genocídu páchanú na Rohingoch v rámci modelu desiatich etáp genocídy, ktoré spísal profesor venujúci sa výskumu štúdia a prevencie genocídy, menom: Gregory H. Stanton.

Kľúčové slová: Rohingovia, Mjanmarsko, Barma, genocída, Tatmadaw

OBSAH

ÚVOD	4
1 História Rohingov	5
1.1 Apartheid	5
1.2 Korene Rohingov v Mjanmarsku	9
1.3 Kríza štátu Rakhine	11
1.4 Etnické tenzie	12
1.5 Národná bezpečnosť	14
1.5.1 Arakanská armáda spásy Rohingov (ARSA)	14
1.6 Budhistický nacionalizmus	16
1.6.1 Šafránová revolúcia	17
2 Genocída	19
2.1 Definícia genocídy	19
2.2 Desať etáp genocídy v Mjanmarsku	20
2.2.1 Prvý stupeň genocídy - Klasifikácia	21
2.2.2 Druhý stupeň genocídy – Symbolizácia	22
2.2.3 Tretí stupeň genocídy – Diskriminácia	24
2.2.4 Štvrtý stupeň genocídy – Dehumanizácia	26
2.2.5 Piaty stupeň genocídy – Organizácia	28
2.2.6 Šiesty stupeň genocídy – Polarizácia	31
2.2.7 Siedmy stupeň genocídy – Preparácia	34
2.2.8 Ôsmy stupeň genocídy – Perzekúcia	35
2.2.9 Deviaty stupeň genocídy – Vyhladenie	38
2.2.10 Desiaty stupeň genocídy – Popieranie	40
ZÁVER	42
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	43

ÚVOD

Primárnou motiváciou pre skúmanie problematiky genocídy Rohingov v Mjanmarsku bola potreba akejsi osvetu danej témy, tak ako potreba hlbšieho poznania a preskúmania tohto kriticky dôležitého, stále prebiehajúceho, etnického konfliktu medzi moslimskou menšinou Rohingov a väčšinovou budhisticko-barmskou populáciou Mjanmarska.

Hlavným cieľom práce je stručný opis Rohingov a ich koreňov v Mjanmarsku, ktoré majú dokazovať, že napriek tomu, že Rohingovia do Mjanmarska patria, sú neprávom zbavení jednak štátneho občianstva, tak ako ich inherentných ľudských práv, ktoré vláda Mjanmarska kontinuálne, už niekoľko dekád, porušuje, čo vyústilo do genocídy.

Predmetom nášho výskumu je teda poukázať na momentálny stav genocídy v Mjanmarsku; na neprávie páchané na Rohingoch. Našimi základnými výskumnými otázkami sú: 1.Čo je to genocída?; 2.Sú Rohingovia obeťami genocídy?; 3. Ako pristupuje mjanmarská vláda k Rohingom?

Hypotézou práce bolo tvrdenie, že je na Rohingoch páchaná genocída.

Súčasný stav skúmanej problematiky sa systematicky zhoršuje, aj z dôvodu jej nedostatočného skúmania na medzinárodnej scéne, hoci dôležité ľudskoprávne orgány o nej majú vedomosť.

Metodické postupy nášho výskumu predstavujú prevažne jeho teoretické spracovanie formou štúdia odbornej literatúry, pričom naša pozornosť bola sústredená najmä na odborné publikácie, periodiká a internetové zdroje. Empirický materiál nášho výskumu sme získali prostredníctvom sprostredkovaných výpovedí obetí, spracovanými rôznymi ľudskoprávnymi misiami, ale aj zahranično politickými periodikami.

1 História Rohingov

1.1 Apartheid

„The Rohingya are one of the most discriminated against and vulnerable communities on Earth. The Rohingya refugee crisis is a humanitarian and human rights nightmare.”

[Rohingovia sú jednou z najdiskriminovanejších a najzraniteľších komunít na svete. Rohingská utečenecká kríza je humanitárnou a ľudskoprávnou nočnou morou.]

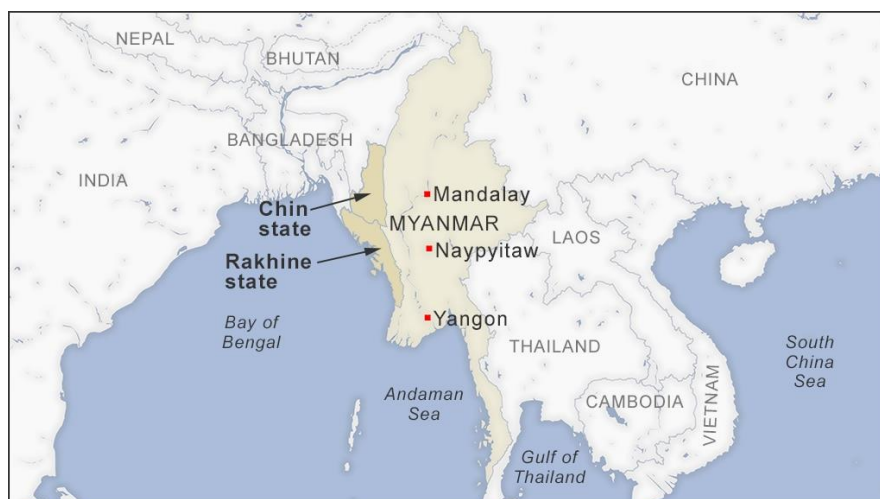
„One, if not the, most discriminated people in the world.”¹

[Rohingovia sú jedným z diskriminovaných, ak nie jedným z najdiskriminovanejších národov na svete.]

(Antonio Guterres)

Patria medzi náboženskú menšinu Mjanmarska, vyznávajúc sunnitský Islam. Sú koncentrovaní prevažne v štáte zvanom *Rakhine* nachádzajúcom sa na západnom pobreží Mjanmarska.

¹ Antonio Guterres, generálny tajomník OSN, prostredníctvom oficiálnej stránky *Twitter*

Obrázok 1 rakínský štát znázornený na mape Mjanmarska²

Hoci Rohingovia nie sú jedinou etnickou skupinou v Mjanmarsku vyznávajúcou islam, zo 135 oficiálne uznaných etnických skupín, medzi ktorými sú aj iné moslimské menšiny, rohingská menšina bola jediná neuznaná mjanmarskou vládou, a teda vylúčená z nároku na občianstvo.

Rohingský jazyk má korene v čitágáonskom jazyku, ktorý je jedným z jazykov používaných na území Bangladéša.³ Daný fakt, isté spoločné črty s Bangladéšom, je do istej miery dôležitý pre pochopenie príčin niekoľko desiatok rokov trvajúcich represíí, diskriminácie, či náboženskej perzekúcie Rohingov.

Hoci je historicky známe, že Rohingovia obývali západné pobrežie Mjanmarska, tak ako niektoré časti Bangladéša, po tisícky rokov, rétorika tých najmocnejších v krajine je odlišná. Samotný bývalý barmský⁴ prezident, Thein Sein, sa niekoľko krát vyjadril, že Rohingovia nepatria do Mjanmarska, a sú len ilegálnymi utečencami z Bangladéša, ktorí sa na

² Reuters. *Thousands in western Myanmar flee as army plans operations, monitors say*. In Reuters [online]. 2020, [cit. 2021-02-16]. Dostupné na internete: <https://www.voanews.com/east-asia-pacific/thousands-western-myanmar-flee-army-plans-operations-monitors-say>

³ LAMBERT, M.S. et al. *Rohingya language*. Betascript Publishing, 2010. 97s. ISBN 9786131074196. Dostupné na internete: <http://www.rohingya.se/wp-content/uploads/2017/01/Rohingya-Language-by-Lambert-Amazon-RL.pdf>

⁴ V roku 1989 vojenská junta zmenila názov vtedajšej Barmy (po anglicky *Burma*), na dnes používaný názov: "Mjanmarsko". V literatúre sa často stretávame s použitím názvu: "*Barma*" pre jej históriu do roku 1989, a s názvom: "*Mjanmarsko*" po roku 1989. Dôvodom je aj fakt, že Mjanmarsko je asi jedinou krajinou na svete, ktorej názov predstavuje politickú perzekúciu, nakoľko dané zmeny boli podľa opozície nezákonné. Vtedajšia vláda tvrdila, že novoustanovený názov krajiny, Mjanmarsko, je etnicky neutrálnejší, nakoľko sa názov "*Barma*" spája s názvom jej väčšinovej etnickej skupiny. Okrem iného, názov "Mjanmarsko" bol historicky daným pre jeho územie, nakoľko sa tento názov uvádza aj v historických dokumentoch; starých Barmských skriptách.

mjanmarské územie dostali prevažne počas britskej kolonizácie; a to za účelom farmárčenia. Spomínaný prezident dokonca požiadal Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov, v tom čase to bol: „Antonio Guterres“, o presídlenie Rohingov z územia Mjanmarska do utečenských táborov sponzorovaných OSN. ⁵ Táto požiadavka bola samozrejme komisárom zamietnutá; poukazujúc na neustále zhoršujúcu sa ľudsko právnu situáciu v Mjanmarsku, kde sú Rohingovia vysídlení vo vlastnej krajine, ktorá ich ani nepovažuje za občanov.

Z dostupných dát je známe, že v 70. rokoch minulého storočia žilo v Mjanmarsku približne 3,6 milióna Rohingov. ⁶ Onedlho na to však bolo na nich spáchaných niekoľko genocídnych zásahov; či už to bolo lokálnymi etnickými skupinami, Budhistickými nacionalistami alebo Mjanmarskými vojskami, všetky mali niečo spoločné; a to motivácie rasovej a etnickej nenávisti, tak ako náboženskej perzekúcie. Takéto zásahy nútili Rohingov opúšťať svoje domovy a utekať za účelom snahy záchrany života seba a životov svojich blízkych. Od prvého brutálneho útoku na Rohingov v roku 1977, ich viac než 2,5 milióna utieklo z Mjanmarska. ⁷ Je náročné dopracovať sa k údajom o reálnom počte Rohingov, nakoľko mjanmarská vláda ich nepovažuje za občanov; a teda nefigurujú v demografických štatistikách obyvateľstva. Ani v poslednom sčítaní ľudu z roku 2014 Rohingovia v oficiálnom dokumente nefigurujú ⁸. Avšak, počas fázy mapovania pred samotným sčítaním ľudu sa uvádzal približne 1 milión Rohingov žijúcich na mjanmarskom území, predstavujúc približne jednu tretinu rakínskej populácie. ⁹ To znamená, že počas vykonávania cenzu mjanmarská vláda „prezrela“ približne 1 milión obyvateľov žijúcich na severe štátu Arakan, z celkového počtu takmer 55 miliónov obyvateľov ¹⁰.

⁵ RFA. *Call to Put Rohingya in Refugee Camps*. In *rfa.org*. [online].2012, [cit. 2021-01-23].

Dostupné na internete: <https://www.rfa.org/english/news/rohingya-07122012185242.html>

⁶ ALAM,S. *INFOGRAPHIC - Top Rohingya-hosting countries*.In *AA.com*. [online].2019, [cit. 2021-01-23].

Dostupné na internete: <https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/infographic-top-rohingya-hosting-countries/1563674>

⁷ Ibid.

⁸ Department of Population.*The 2014 Myanmar Population and Housing Census: The Union Report*.Myanmar,2015.277s.

⁹ BLOMQUIST,R.,CINCOTTA,R.*Myanmar's Democratic Deficit: Demography and the Rohingya Dilemma*. In *NewSecurityBeat.org*. [online]. 2016 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete:

<https://www.newsecuritybeat.org/2016/04/myanmars-democratic-deficit-demography-rohingya-dilemma/>

¹⁰ Department of Population.*The 2014 Myanmar Population and Housing Census: The Union Report*.Myanmar,2015.277s.

Na základe dát RSO (*Rohingya Solidarity Organisation*) žilo v roku 2019 na území Mjanmarska približne 700 000 Rohingov, z čoho 150 000 ich bolo vnútorne vysídlených¹¹

¹² V marci 2017 Rada OSN pre ľudské práva zriadila Nezávislú medzinárodnú vyšetrovaciu misiu v Mjanmarsku (IIFMM), ktorej cieľom bolo monitorovať porušovania ľudských práv mjanmarskými vojenskými a bezpečnostnými zložkami. Podľa poslednej správy z roku 2019 sa v Mjanmarsku nachádzalo približne 600 000 Rohingov, naďalej čeliacim vládnej kampani pokúšajúcej sa o vyhladenie ich identity s varovaním: „*nástrahy genocídy; vystavovaniu diskriminácie, segregácie, obmedzeniu pohybu a neistote, bez základných životných potrieb; ako je adekvátny prístup k živobytiu a k základným právam ako sú: vzdelanie, zdravotná starostlivosť či spravodlivosť za zločiny páchané voči nim.*“

¹³

„*Porušovanie ľudských práv vojenskými a bezpečnostnými zložkami, tyrania, svojvoľné obmedzovanie slobody, mučenie a neľudské zaobchádzanie, znásilňovanie a iné formy sexuálneho násillia, hromadné svojvoľné zabíjanie, nútené vysídľovanie, nezákonné ničenie majetku.*“ ¹⁴ Dané činy sú len niektoré z uvedených v poslednej správe Nezávislej medzinárodnej vyšetrovacej misie v Mjanmarsku, pravidelne páchané na Rohingoch.

V roku 2017 vydala organizácia Amnesty International správu s názvom: „*Rohingovia uväznení v dehumanizujúcom režime Apartheidu.*“ ¹⁵

Apartheid sa obvykle definuje ako „*rasová a sociálna segregácia menšín, nadvláda jednej, dominantnej, skupiny nad domorodou menšinou v rámci štátu.*“ ¹⁶ Tak tomu bolo aj

¹¹ Vnútorná vysídlenosť je stav, kedy sú osoby, resp; skupiny osôb, nútení opúšťať svoje domovy za účelom hľadania bezpečia, zvyčajne kvôli vojnám, ozbrojeným konfliktom či iným formám násillia a porušovania ľudských práv, pričom neprekročia medzinárodne uznané štátne hranice.

¹² ALAM, S. INFOGRAPHIC - Top Rohingya-hosting... (4)

¹³ OHCHR. *UN Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar calls on UN Member States to remain vigilant in the face of the continued threat of genocide*: Report. New York: UN, 2019.

Dostupné na internete:

<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25197&LangID=E>

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Amnesty International. *Rohingya trapped in dehumanising apartheid regime*. In *Amnesty.org* [online]. 2017 [cit. 2021-01-23]. Dostupné na internete: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/11/myanmar-rohingya-trapped-in-dehumanising-apartheid-regime/>

¹⁶ ELLIS, D. *Apartheid*. In *Israel Studies*. [online]. 2019, vol.24, no.2 [cit. 2021-01-23]. Dostupné na internete: <https://www.jstor.org/stable/10.2979/israelstudies.24.2.06?seq=1>

v Južnej Afrike, kde černošská menšina bola segregovaná a diskriminovaná, s odopretými právami politickej účasti. Išlo o „vyčerpávajúci systém rasovej diskriminácie, obmedzujúci vzdelávanie, politickú angažovanosť a sociálny kontakt“. ¹⁷

Ďalej, podľa Amnesty International, rakínsky štát pre Rohingov predstavuje klieť bez strechy či väzenie pod holým nebom. Rohingovia sú uväznení v štáte, ktorý inštitucionalizoval ich diskrimináciu do takej miery, že sa dá definovať ako apartheid. Rohingovia sú v rakínskom štáte izolovaní pred vonkajším svetom, čiaci prísny obmedzeniam ich voľného pohybu zavedenými prostredníctvom zložitej siete vnútroštátnych predpisov a lokálnych príkazov zavedených mjanmarskými štátnikmi, otvorene prejavujúc ich xenofóbne motivácie. ¹⁸ Mjanmarským nacionalistom však nejde len o etnickú segregáciu Rohingov, v danom prípade sa často skloňuje slovo: „genocída“, ktorá je na Rohingoch oficiálne páchaná.

Nakoľko je Mjanmarsko jedným zo signatárov: „Dohovoru o zabránení a trestaní zločinu genocídy z roku 1948“, aj samotný Medzinárodný súdny dvor v Haagu, na podnet Gambie, nariadil Mjanmarsku zastavenie genocídy páchanej na Rohingoch. ¹⁹

1.2 Korene Rohingov v Mjanmarsku

Porozumenie termínu: „Rohingya“ je dôležité pre celkové porozumenie nie len koreňov, ale aj samotného problému Rohingov. O histórii Rohingov, tak ako o samotnom názve danej etnickej skupiny, sa vedie viacero polemík.

V koloniálnom a pre-koloniálnom období Barmy, dnešného Mjanmarska, sa Rohingovia označovali ako: „*Rooinga*“. ²⁰ Tento poznatok je veľmi dôležitý pre samotný boj Rohingov o ich územie a prežitie v Mjanmarsku.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Amnesty International. *Rohingya trapped in dehumanising....* (10)

¹⁹ UN News. *Top UN court orders Myanmar to protect Rohingya from genocide*. [online]. 2019 [cit. 2021-01-23]. Dostupné na internete: <https://news.un.org/en/story/2020/01/1055841>

²⁰ POLING, G.B. Separating Fact from Fiction about Myanmar's Rohingya. In *CSIS*. [online]. 2014 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: <https://www.csis.org/analysis/separating-fact-fiction-about-myanmar%E2%80%99s-rohingya>

V roku 1982 prijala Mjanmarská vláda: „zákon o občianstve“, ktorým udelila, resp. priznala občianstvo 135 etnickým skupinám žijúcim na území Mjanmarska, okrem Rohingov. To znamená, že od roku 1982 Rohingovia nie sú uznaní ako občania Mjanmarska, sú teda de jure bez štátnej príslušnosti.²¹

Dôležitosť už spomenutého poznatku označovania Rohingov ako: „*Rooinga*“ je spätá s Mjanmarským zákonom o občianstve. Tento zákon uznal občianstvo tým etnickým skupinám, ktoré sa nachádzali na území vtedajšej Barmy pred rokom 1823; a teda rokom pred začatím troch Anglo-Barmských vojen, ktoré mali za následok postupné oslabovanie Barmskej suverenity a nezávislosti, a následnej Britskej kolonizácie Barmy.²² Podľa už spomínanej legislatívy sa teda pred rokom 1823 Rohingovia nenachádzali na území Mjanmarska. Dominantný naratív mjanmarských oficiálov sa pohybuje v intenciách označovania Rohingov ako: „výplodu kolonializmu“, nakoľko Britská ríša podnecovala migráciu obyvateľstva z Indie a predovšetkým z Bangladéša.

Rohingovia sú teda podľa na základe dominantného mjanmarského naratívu:

„*len potomkami Bangladéšskych prisťahovalcov z koloniálnej éry.*“²³

Toto tvrdenie je však preukázateľne nepravdivé.

V roku 1799 napísal škótsky lekár, zamestnanec Britskej východoindickej spoločnosti, menom: „Francis Buchanan-Hamilton“ dielo s názvom:

„*A Comparative Vocabulary of Some of the Languages Spoken in the Burma Empire*“.[Komparatívny lexikón niektorých jazykov používaných v Barme.]

Ide o dokument, ktorý má veľkú váhu pre aktivistov bojujúcich za práva Rohingov, nakoľko v uvedenom diele Francis Buchanan, ktorý za účelom jeho filologických skúmaní pricestoval do Mjanmarska uviedol, že sa stretol s členmi istej moslimskej etnickej skupiny, usadenej na území Arakanu, ktorí si hovoria: „*Rooinga*“ alebo: „*domorodci z Arakanu*“.²⁴

Ide o historicky prvý dokument spomínajúci dnešných Rohingov. Kľúčovým poznatkom je však fakt, že Rohingovia sa nachádzali v Mjanmarsku ešte pred rokom 1823, a teda minimálne na základe tohto statusu majú právo na štátne občianstvo.

²¹ HAQUE, M. Rohingya Ethnic Muslim Minority and the 1982 Citizenship Law in Burma. In *Journal of Muslim Minority Affairs*. [online]. 2017, vol.37, no.4 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13602004.2017.1399600>

²² EZDANI, Y.V., *Songs of the Survivors*, s.22

²³ Ibid., s.30

²⁴ AHMED, K., MOHIUDDIN, H.: *The Rohingya Crisis: Analyses, Responses, and Peacebuilding Avenues.*, s.19

Existujú dve interpretácie Rohingskej identity:

1. Interpretácie Rohingskej komunity, ktoré tvrdia, že Rohingovia sú potomkami: „*Arabov, Peržanov, Turkov, Mughalov a Bengálčanov*“, ktorí pricestovali na územie rakínskeho štátu už v ôsmom storočí, predovšetkým za účelom obchodu či náboženskej osvety, čo malo za následok postupnú či už náboženskú alebo kultúrnu integráciu s lokálnymi obyvateľmi Barmy.²⁵

2. Interpretácie lokálnych obyvateľov rakínskeho štátu, väčšinou budhistického náboženského vierovyznania, ktorí majú za to, že termín: „Rohingya“ je len synonymom pre názov obyvateľa Bangladéša alebo „čitágáonskeho národa“, čo je taktiež jedným z kmeňových národov patriacich do Bangladéša.²⁶

1.3 Kríza štátu Rakhine

Kedysi zvaný: „*Arakan*“ no dnes: „*štáte Rakhine*“ je štátom na západnom pobreží Mjanmarska, so strategickou pozíciou akejsi križovatky Ázie. Na Rakhinských hraniciach sa totiž stretávajú 3 geopolitické body: 1. Štáty: *Mjanmarsko, Bangladéš a India*; 2. Oblasti *Južná a juhovýchodná Ázia*; 3. Náboženstvá: *Budhizmus a Islam*.

Demografické štatistiky rakínskeho štátu sú sporné, nakoľko mjanmarská vláda zámerne nezahrňa všetky etnické skupiny do sčítania obyvateľstva. V predvečer násilia, ktoré prepuklo na severe Arakanu v roku 2016, bolo všeobecne ustanovené, že v Arakane žije približne: 59.7% budhistov, 35.6% moslimských Rohingov a zvyšok tvoria ostatné náboženské a etnické skupiny ako sú kresťania, hinduisti, ale aj židia či iní moslimovia.²⁷

Nepresnosť demografických štatistík bola potvrdená v už spomínanom sčítaní obyvateľstva z roku 2014, kedy sa odhadovaný počet obyvateľov rakínskeho štátu vyšplhal na takmer 3.2 milióna, avšak približne 1 090 000 miliónov ľudí nebolo v tomto sčítaní zarátaných. Išlo

²⁵ HYUK, K. *A Complex Crisis: The Twisted Roots of Myanmar's Rohingya Conflict*. In *CSIS's Issues & Insight*. [online]. 2008, vol.17, no.8 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: https://www.globalasia.org/v12no3/focus/a-complex-crisis-the-twisted-roots-of-myanmars-rohingya-conflict_hyuk-kim

²⁶ Ibid.

²⁷ MOHAJAN, H.K. *History of Rakhine State and the Origin of the Rohingya Muslims*. In *The Indonesian Journal of Southeast Asian Studies*. [online]. 2018, vol.2, no.1 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: https://mpr.ub.uni-muenchen.de/88186/1/MPRA_paper_88186.pdf

prevažne o moslimských Rohingov, ktorí boli v čase jednak vnútorne vysídlení, a taktiež neuznaní za občanov.²⁸

Sociálna situácia rakínskeho štátu je kritická. Tento štát je považovaný za jeden z najchudobnejších štátov Mjanmarska, s ľuďmi koncentrovanými v komunitách pripomínajúcich getá, s nedostatkom základných životných potrieb.²⁹ Na základe dát Svetovej banky žije v Arakane 78% populácie pod hranicou chudoby.³⁰

Obyvatelia tohto štátu sú taktiež značne znevýhodnení v prístupe k sanitácií, pitnej vode a elektriny, v porovnaní s ostatnými regiónmi Mjanmarska.

Autor: „Martin Smith“ z medzinárodného inštitútu výskumu a advokácie (*The Transnational Institute*), v publikácii týkajúcej sa konfliktu v Mjanmarsku opísal tento štát ako: „postkoloniálne zlyhanie Mjanmarska v mikrokozme: etnický konflikt, politická slepá ulička, militarizácia, ekonomické zanedbávanie a marginalizácia lokálnych obyvateľov.“³¹

1.4 Etnické tenzie

V roku 1982 predstavila Mjanmarská vláda oficiálny: „zákon o občianstve“, v ktorom definovala kritéria pre uznanie štátneho občianstva. Medzinárodný súdny dvor v roku 2019 nariadil Mjanmarsku tento zákon reformovať, nakoľko je vysoko diskriminačný voči istým menšinám. Na základe rozhodnutia súdu je daný zákon: „nekompatibilný s demokratickými princípmi a princípmi právneho štátu,“ rovnako: „porušuje medzinárodné humanitárne

²⁸ SMITH, M. *Arakan (Rakhine State) A Land in Conflict on Myanmar's Western Frontier*: TNI, publikácia. Amsterdam: Transnational Institute, 2019. 160s.

²⁹ MIMU. *Rakhine*. In *Myanmar Information Management Unit*. [online]. 2020 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: https://themimu.info/states_regions/rakhine

³⁰ THE WORLD BANK. *The World Bank and Myanmar's Rakhine State*: Statement. 2019.

Dostupné na internete: <https://www.worldbank.org/en/news/statement/2019/06/12/the-world-bank-and-myanmar-rakhine-state>

³¹ SMITH, M. *Arakan (Rakhine State) A Land in Conflict on Myanmar's Western Frontier*: TNI, publikácia. Amsterdam: Transnational Institute, 2019. 160s.

právo neplnením si štátnych povinností, ktoré z tohto práva vyplývajú; a umožňuje rozsiahlu a rozšírenú diskrimináciu voči istým obyvateľom v celej krajine.”³²

Ľudské práva sú inherentne dané všetkým ľudským bytostiam, bez ohľadu na rasu, vierovyznanie, etnickú príslušnosť, národnosť, jazyk či akýkoľvek iný status. Parlamentná demokracia, akou sa Mjanmarsko prezentuje, však zlyháva v tomto základnom princípe a porozumení ľudských práv a demokracie; nehovoriac o tom, že je členom Organizácie spojených národov, ktorej jedným zo základných cieľov je podpora dodržiavania ľudských práv pre všetky ľudské bytosti.

V zákone o občianstve, bol definovaný a zavedený termín: „taingyntha” čo v preklade znamená „národná rasa”.³³ „Prvotriedny” občan Mjanmarska musí spadať do vymenovaných ôsmich etnických skupín, zatiaľ čo občania zmiešanej etnicity sú občanmi „druhej triedy”, ktorí majú šancu získať buď „pridružené/asociované občianstvo” alebo „naturalizované” občianstvo.³⁴ Samozrejme, občianske práva závisia na kategórii, do ktorej obyvateľ Mjanmarska spadá. Predtým, v roku 1948, bol v Mjanmarsku zavedený: „zákon o občianstve Únie”, ktorý bol taktiež diskriminačný pre mnoho obyvateľov. Daný zákon definoval zoznam národných rás, z ktorých potenciálny občan Mjanmarska musel pochádzať.³⁵

Následkom daných kritérií je v dnešnom Mjanmarsku, na základe cenzu z roku 2014, viac ako 25% obyvateľstva bez štátnej príslušnosti. Na základe rozhodnutia Medzinárodného súdneho dvora, Mjanmarsko porušuje medzinárodné humanitárne právo tým, že garantuje ochranu ľudských práv len jeho občanom. Krajina teda neuznáva svoju povinnosť rešpektovať ľudské práva všetkých ľudských bytostí nachádzajúcich sa na jej území.

„Národná identita” je teda jedným zo základných iniciátorov etnických tenzií medzi Rohingami nie len so štátom ktorý inštitucionalizoval ich diskrimináciu, ale aj s xenofóbnymi obyvateľmi Mjanmarska. V tomto prípade sa národnosť spája aj s

³² ICJ. *Citizenship and Human Rights in Myanmar: Why Law Reform is Urgent and Possible: A Legal Briefing*. Švajčiarsko: ICJ, 2019. 28s. Dostupné na internete: <https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/06/Myanmar-Citizenship-law-reform-Advocacy-Analysis-Brief-2019-ENG.pdf>

³³ Ibid.

³⁴ Ibid.

³⁵ ARRAIZA, J.M. *Re-imagining Myanmar citizenship in times of transition: Statelessness working paper series*. 2017. Dostupné na internete: https://files.institutesi.org/WP2017_01.pdf

náboženstvom, nakoľko majoritné náboženstvo Mjanmarska je budhizmus; a teda nevraživosť voči Rohingom je poháňaná aj anti- moslimským sentimentom.

1.5 Národná bezpečnosť

Niekoľko násilných intervencií, prevažne v severnej časti rakínskeho štátu, bolo odôvodnených ako: „bezpečnostné operácie“. Práve tento pojem je istým krycím názvom a opodstatnením pre svojvoľné zabíjanie Rohingov; a teda etnických čistiek.

„Vojenské operácie proti teroristom,“³⁶ je teda krycím názvom mjanmarských autorít pre páchanie zločinov proti ľudskosti na etnickej menšine Rohingov.

Tento pojem bol použitý aj v roku 2017 pre odôvodnenie masového vojenského zásahu proti: „*povstalcov moslimskej menšiny Rohingov*,“³⁷ ktorý vyústil do: „*najväčšieho ľudského exodu v Ázii, od vojny vo Vietname*.“³⁸ kedy približne 700 000 Rohingov bolo nútených utiecť prevažne do susedného Bangladéša, pred vojenskými snahami o ich absolútnu eradikáciu. O daných operáciach je rozhodované mjanmarskou vládou; a to na zasadnutí hláv štátu, vlády a vojsk. Vo vojenských operáciach sú zakomponované aj bezpečnostné zložky, tak ako zložky pohraničnej stráže.³⁹

1.5.1 Arakanská armáda spásy Rohingov (ARSA)

Jeden z argumentov mjanmarskej vlády pre spomínané operácie etnických čistiek je snaha zachovania národnej bezpečnosti pred separatistickými a džihádistickými hnutiami.

S prihliadnutím na rozsah útokov mjanmarskej armády na menšinu Rohingov sa dá povedať, že násilný vzdor, resp. odpoveď Rohingov bola doposiaľ veľmi malá.

³⁶ Reuters. *Thousands in western Myanmar flee as army plans operations, monitors say*. In Reuters [online]. 2020, [cit. 2021-01-24]. Dostupné na internete: <https://www.reuters.com/article/uk-myanmar-rakhine/thousands-in-western-myanmar-flee-as-army-plans-operations-monitors-say-idUKKBN23Y0PZ>

³⁷ Ibid.

³⁸ LEWIS, S. a kol. *The shock troops who expelled the Rohingya from Myanmar*. In Reuters. [online]. 2018, [cit. 2021-01-24]. Dostupné na internete: <https://www.reuters.com/investigates/special-report/myanmar-rohingya-battalions/>

³⁹ HYUK, K. *A Complex Crisis: The Twisted Roots of...* (21)

ARSA, operujúca na severe rakínskeho štátu, bola sformovaná ako istý odpor Rohingov voči brutálnym činom na nich páchaných. Zatiaľ čo vláda definovala túto skupinu ako: nezákonnú a teroristickú, samotná ARSA definuje pímarny cieľ ich činnosti práve obranu Rohingov pred štátnym útlakom, v súlade s princípom sebaobrany, popierajúc akékoľvek prepojenia na medzinárodné teroristické skupiny.⁴⁰ Arakanská armáda spásy Rohingov bola sformovaná v roku 2012, ako odpoveď na komunálne, etnicky a nábožensky motivované násilie na nich páchané, ktoré sa rozpútalo medzi rakínskymi budhistami a moslimskými Rohingami. Dané udalosti mali za následok vyše 130 000 vysídlených Rohingov, z čoho, na základe správy OSN, 6 rokov po udalosti, bolo približne 120 000 osôb stále vnútorne vysídlených.⁴¹

V roku 2017, útokom na policajnú stanicu, zabila ARSA 30 policajtov, čím vyprovokovala brutálny vojenský zásah, pri ktorom prišlo o život mnoho Rohingov, a vyše 740 000 ich muselo utiecť do susedného Bangladéša.⁴²

V roku 2016 vydal líder skupiny ARSA, menom: „Ataullah Abu Amar Jununi“ video vyhlásenie v ktorom vysvetlil motívy útoku na policajtov ešte z októbra roku 2016, počas ktorého prišlo o život 9 z nich.

*„For over 75 years there have been various crimes and atrocities committed against the Rohingya ... that's why we carried out the October 9, 2016, attack – to send a message that if the violence is not stopped, we have the right to defend ourselves,”*⁴³

[Trvanie rôznych foriem násilných kriminálnych trestných činov páchaných na Rohingov už presahuje dobu 75 rokov...práve preto sme uskutočnili útok z 9.októbra 2016 – aby sme dali najavo, že v prípade pokračovania násilia, máme právo sa brániť.]⁴⁴

⁴⁰ The Institute of Global Leadership. *Arakan rohingya salvation army brief*. [online] [cit. 2021-01-24].

Dostupné na internete:

<http://www.tuftsgloballeadership.org/sites/default/files/images/resources/ARSA%20Briefing%20Paper.pdf>

⁴¹ European Commission. *The Rohingya Crisis*. : ECHO FACTSHEET. 2018. [online] [cit. 2021-01-24]. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/rohingya_en.pdf

⁴² RFA. *Myanmar's Military Reports ARSA Attack on Police Vehicle in Rakhine State*. In: rfa.org. [online]. 2019, [cit. 2021-01-24]. Dostupné na internete: <https://www.rfa.org/english/news/myanmar/myanmar-arsa-attacks-police-04232019165530.html>

⁴³ EDROOS,F.ARSA: *Who are the Arakan Rohingya Salvation Army?* In ALJAZEERA [online]. 2017, [cit. 2021-01-25]. Dostupné na internete: <https://www.aljazeera.com/news/2017/9/13/arsa-who-are-the-arakan-rohingya-salvation-army>

⁴⁴ Preklad autora.

Podľa mjanmarského aktivistu za ľudské práva a poradcu európskeho centra pre štúdium extrémizmu, menom: „Maung Zarni“, bola skupina ARSA zrodená zo: „systematického zneužívania genocídnych rozmerov mjanmarskou armádou.“⁴⁵

Ďalej pre portál Aljazeera povedal:

*“This is not a terrorist group aimed at striking at the heart of Myanmar society as the government claims it is. They’re a group of hopeless men who decided to form some kind of self-defence group and protect their people who are living in conditions akin to a Nazi concentration camp. ARSA’s actions resemble Jewish inmates at Auschwitz who rose up against the Nazis in October 1944.”*⁴⁶

[Toto nie je teroristická skupina, ktorá by, tak ako to tvrdí vláda, mala za cieľ útočiť priamo do srdca mjanmarskej spoločnosti. Ide o skupinu zúfalých mužov, ktorí sa rozhodli sformovať istý druh obrannej skupiny za účelom ochrany vlastných ľudí, žijúcich v podmienkach pripomínajúcich nacistické koncentračné tábory. Činy skupiny ARSA pripomínajú židovských väzňov, ktorí sa v októbri 1944 postavili nacistom.]⁴⁷

Na motivácie Arakanskej armády spásy Rohingov sa teda dá nazerať, tak ako ich chápať, z rôznych uhlov pohľadov, záležiac na pozorovateľovi. Faktom je však to, že množstvo násilia spáchanom na Rohingoch sa nedokáže vyrovnať množstvu úmrtí spáchaných ich odporom.

1.6 Budhistický nacionalizmus

Hoci je budhizmus náboženstvom všeobecne známym pre vyznávanie pacifistických hodnôt a právd, prípad mjanmarských budhistov nás dokáže presvedčiť o opaku. Väčšina mjanmarského obyvateľstva, približne 90%⁴⁸, sú vyznávačmi budhizmu, z čoho: „Theravada Budhizmus“⁴⁹ je najrozšírenejšou formou v Mjanmarsku.⁵⁰

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Preklad autora.

⁴⁸ Religious Literacy Project. *Buddhism Case Study – Violence & Peace*. Harvard Divinity School [online] 2018 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: https://hwpi.harvard.edu/files/hds-rlp/files/violence_and_peace_buddhism.pdf

⁴⁹ Theravada Budhizmus patrí medzi najstašie dochované pramene Budhovho učenia, ktoré popisuje zákonitosti bytia a cestu vedúcu k trvalému šťastiu, ktorá spočíva v kultivácii mysle a srdca, dosiahnutá prostredníctvom štyroch vznešených právd a osemdielnej ušľachtilej ceste vedúcej k duchovnému pokroku a oslobodeniu.

⁵⁰ BISCHOFF, R. *Buddhism in Myanmar. A Short History*. [online] [cit. 2021-02-25]. Dostupné na internete: <https://www.accesstoinight.org/lib/authors/bischoff/wheel399.html>

V súčasnosti sú etnické čistky páchané na Rohingoch jednou z najkritickejších humanitárnych kríz na svete, ktorú má na svedomí prevažne budhisticko-barmská populácia, vedená komunitou mníchov, v ktorej nenávistné prejavy, propaganda, či úmyselné násilie sú nástrojmi presadenia moci.⁵¹ Myšlienka: „*globálneho moslimského sprisahania eradikácie budhizmu*“⁵² je príčinou militantnej kampane budhistickej islamofóbie.

1.6.1 Šafránová revolúcia

Medzi rokmi 1962 – 2011 vládla v Mjanmarsku vojenská junta, ktorá hrubo porušovala základné ľudské práva občanov, tak ako násilne potláčala akýkoľvek disident. Liberalizácia Mjanmarska začala rokom 2010 s úspechom v roku 2015, kedy sa po 54 rokoch konali slobodné voľby a hlavou vlády bola zvolená súčasná líderka a bývalá reprezentantka opozície, *Aung San Suu Kyi*.⁵³ Od roku 2017, po násilnej „bezpečnostnej operácii“ na severe Arakanu, sa však demokratická reputácia Mjanmarska zrútila, s podozreniami pretrvávajúcej diktatúry páchajúcej tie najneľudskejšie trestné činy na jej obyvateľoch.

Šafránová revolúcia, ktorá sa odohrala v Mjanmarsku v roku 2007, bola dôležitým stupienkom k nastoleniu demokracie a najväčším mjanmarským protestom za posledných 20 rokov. Išlo o mierový protest budhistických mníchov, ktorého sa zúčastnilo približne 100 000 ľudí.⁵⁴ Pri porovnaní nadchádzajúcich udalostí zapríčinených najmä budhistickým ultranacionalizmom je otázne, aké vlastne boli ich vtedajšie úmysly týkajúce sa

⁵¹ Religious Literary Project. *Buddhism....* (43)

⁵² FRYDENLUND, I. Buddhist Islamophobia: Actors, Tropes, Contexts. In *Handbook of Conspiracy Theory and Contemporary Religion*. [online]. 2018, [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <https://brill.com/view/book/edcoll/9789004382022/BP000016.xml>

⁵³ BBC. *Myanmar Country Profile*. In *BBC News*. [online] 2018 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <https://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-12990563>

⁵⁴ Ibid. i

demokratického Mjanmarska. Barmskí mnísi dnes otvorene hlásajú prejavy nenávisti namiesto mieru, tak ako: „tvrdý zásah” namiesto meditácie a neubližovania.⁵⁵

Ashin Wirathu, samozvaný: „*Budhistický Bin Ládin*”⁵⁶ je budhistickým mníchom, známym pre jeho vytrvalé podnecovanie nenávisti voči mjanmarským moslimom prostredníctvom nenávisťných islamofóbných prejavov. Ashin Wirathu je hlavou budhistického extrémistického hnutia: „*969 movement*,” ktorý sa prezentuje ako pokojné hnutie zamerané na: „*podporu a ochranu náboženstva*.”⁵⁷ Centrálnou témou hnutia 969 sú konšpirácie o nástrahách islamu, a jeho tendenciách podmaniť si Barmu; čomu chcú dať budhisti zabrániť, a postaviť sa mjanmarským moslimom pre záchranu barmského obyvateľstva.⁵⁸ Títo budhisti spôsobili Rohingom množstvo utrpenia, prostredníctvom fyzického, ale aj psychického teroru. Symbol 969 je symbolom nenávisti voči moslimom, ktorý nájdeme na miestach ako sú napríklad výklady lokálnych obchodov či na iných, obyvateľmi často frekventovaných miestach.⁵⁹

Časopis *Time* pomenoval spomínaného mnícha : „*tvárou budhistického teroru*.”

Čo je však spornejšie, je spolupráca najvyšších politických a štátnych funkcionárov s daným hnutím. Bývalý prezident Mjanmarska, Thein Sein, taktiež známy pre jeho islamofóbiu, pomenoval hnutie ako: „*symbol mieru*.”⁶⁰

⁵⁵ LEHR, P. *Militant Buddhism is on the march in South-East Asia – where did it come from?* In *The Conversation*. [online] 2017 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <https://theconversation.com/militant-buddhism-is-on-the-march-in-south-east-asia-where-did-it-come-from-86632>

⁵⁶ SHEHAB, S. *Ashin Wirathu: The Buddhist bin Laden*. In *Arab News*. [online] 2019 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <https://www.arabnews.com/node/1532846/world>

⁵⁷ THOMPSON, N. G. *The 969 Movement and Burmese Anti-Muslim Nationalism in Context*. In *Buddhist Peace Fellowship*. [online] 2019 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <http://www.buddhistpeacefellowship.org/the-969-movement-and-burmese-anti-muslim-nationalism-in-context/>

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Ibid.

2 Genocída

2.1 Definícia genocídy

V roku 1944, kombináciou gréckeho slova: „genos”, v preklade: „rasa”, s latinskou príponou: „cide”, s významom: „zabiť”; skonštruoval poľský právnik židovského pôvodu, Raphael Lemkin, slovo: „genocída”.⁶¹ Jeho primárnou motiváciou bol boj proti nacistickým protižidovským praktikám systematického zabíjania, ústiacich do holokaustu. S masovým zabíjaním sa však Lemkin stretol už ako malý chlapec, pri čítaní knihy „*Quo Vadis?*” od Henrika Sienkiewicza, popisujúcej rímsku náboženskú perzekúciu cisárom Nerom, známy jeho príkazmi krmiť levov kresťanmi. Jeho záujem o fenomén masového vraždenia a jeho „legalitu” ,či lepšie povedané, akúsi akceptovanú ilegalitu, v rámci hraníc štátu posilnila genocída arménov Turkami, počas prvej svetovej vojny.⁶² Dané udalosti ho podnietili k jeho profesii prokurátora, počas ktorej dedikoval svoje úsilie tvorbe legislatívy týkajúcej sa náboženským motivovanému zabíjaniu veľkých častí obyvateľstva, ktoré nazýval: „*zločiny*

⁶¹ UNITED NATIONS. *Genocide*. [online]. [cit. 2021-02-25]. Dostupné na internete: <https://www.un.org/en/genocideprevention/genocide.shtml>

⁶² HOLOCAUST MEMORIAL DAY TRUST. *Raphael Lemkin*. [online]. [cit. 2021-02-27]. Dostupné na internete: <https://www.hmd.org.uk/resource/raphael-lemkin/>

barbarstva.”⁶³ Zločiny barbarstva Raphael Lemkin definoval ako: „*úmyselné ničenie národných, rasových a náboženských kolektívov*“⁶⁴,” zakladané prevažne na arménskej genocíde. Napriek tomu, že sa Lemkin snažil právne legitimovať a zaviesť zločiny barbarstva do medzinárodného práva, nachádzal sa v medzivojnovom období roku 1933, čo znamenalo že jeho snahy nemali veľkú odozvu. O rok neskôr musel Lemkin odstúpiť zo svojej funkcie prokurátora, kvôli jeho čoraz hlasnejšej kritike Hitlera a nacistického Nemecka. Po vypuknutí druhej svetovej vojny bol osud Lemkina a jeho rodiny viac menej jasný, no nakoľko rodina s útekem pred nacistami nesúhlasila, utiekol Lemkin sám. Podarilo sa mu dostať až do USA, kde aktívne bojoval za osvetu genocídy. Po vojne vo svojom úsilí pokračoval v Nurimbergu, počas súdnych procesov s nacistami.⁶⁵ Oficiálne rozpoznanie dovtedy nazývaných: „*zločinov proti ľudskosti*” ako zločiny genocídy sa Lemkinovi podarilo dosiahnuť v roku 1946, kedy Valné zhromaždenie OSN prijalo uznesenie odsudzujúce genocídu. V roku 1948 bol jednomyselne prijatý: „Dohovor o predchádzaní a trestaní zločinu genocídy,” ktorý bol naposledy kodifikovaný v roku 2019 Mauríciom; a do roku 2021 ratifikovaný 152 krajinami.⁶⁶

2.2 Desať etáp genocídy v Mjanmarsku

Gregory H. Stanton, zakladateľ neziskovej organizácie: „Genocide Watch”⁶⁷ a výskumný profesor v oblasti štúdií prevencie genocídy, prvý krát predstavil jeho etapový model procesu genocídy v roku 1987 na príklade Kambodžskej genocídy.⁶⁸ Konkrétny vtedajší genocídny model s názvom: „Osem stupňov genocídy” Stanton odprezentoval v roku 1996 ministerstvu zahraničných vecí USA, a počas jeho pôsobenia na ministerstve vypracoval návrhy rezolúcií pre Radu bezpečnosti OSN, ktoré mali za následok vytvorenie Medzinárodného trestného tribunálu pre Rwandu, Vyšetrovaciu komisiu v Burundí, ale aj

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Ibid.

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ UNITED NATIONS. *Genocide*. [online]. [cit. 2021-02-25]. Dostupné na internete: <https://www.un.org/en/genocideprevention/genocide.shtml>

⁶⁷ Genocide Watch je nezisková organizácia zameraná na predikciu, predchádzanie, zastavenie a trestanie genocídy, a ďalších foriem masového násillia.

⁶⁸ STANTON, G.H. *The Ten Stages of Genocide*. In Genocidewatch.org. [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.genocidewatch.com/tenstages>

komisiu monitorujúcu tok zbraní v strednej Afrike; za čo bol neskôr ocenený ako za mimoriadny prínos v oblasti ľudských práv.⁶⁹ V roku 2012 profesor Stanton doplnil jeho štúdium genocídy o 2 ďalšie stupne: diskrimináciu a perzekúciu.⁷⁰

Originálny názov tohto modelu znie: „Ten Stages of Genocide”, ide o desať stupňov, akýchsi varovných etáp genocídy, ktorý slúži predovšetkým na včasné detekovanie a zamedzenie genocídy alebo genocídnych tendencií, spolu s návrhmi preventívnych opatrení. Samotný Gregory H. Stanton však uznáva, že žiadny model tohto druhu nie je dokonalý, tak ako sa dané etapy v jeho štúdií genocídy nemusia v štáte vyvíjať postupne, a často sa môžu diať simultánne. Táto metóda bola niekoľkokrát aplikovaná a zúžitkovaná v prípadoch genocídy v Mozambiku, vo Východnom Timore, v Kosove, v Macedónii, Líbií, v Libérii, na Pobreží Slonoviny, či krízy v Burundi, najmä prostredníctvom organizácie „Genocide Watch” vo forme varovnej správy spolu s predpokladaným stupňom vážnosti genocídy.⁷¹

2.2.1 Prvý stupeň genocídy - Klasifikácia

Profesor Stanton prostredníctvom oficiálnej stránky “Genocide Watch” uvádza prvú pravdepodobnú charakteristiku indikujúcu genocídne tendencie v krajine. Ide o fenomén klasifikácie; nadradenej percepcie obyvateľstva v podobe: „my a oni,” spojenú s manipuláciou so štátnym občianstvom prenasledovanej skupiny.⁷² Z histórie poznáme niekoľko príkladov, kedy masové zabíjanie a perzekúciu iniciovala práve klasifikácia obyvateľstva spojená s rétorikou nenávisťi.

Napríklad: Norimberské zákony, zákony ktorých účelom bola predovšetkým ochrana nemeckej krvi zobrali nemecké občianstvo židom⁷³ tak, ako ho už spomínaný mjanmarský “zákon o občianstve” z roku 1982 zobral Rohingom. Rohingovia v štáte oficiálne nie sú

⁶⁹ ACADEMY FOR CULTURAL DIPLOMACY. *Dr. Gregory H. Stanton*. [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.culturaldiplomacy.org/academy/index.php?Dr-Gregory-H-Stanton>

⁷⁰ STANTON, G.H. *The Ten Stages of Genocide*. In Genocidewatch.org. [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.genocidewatch.com/tenstages>

⁷¹ Ibid.

⁷² STANTON, G.H. *The Ten Stages of Genocide*. In Genocidewatch.org. [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.genocidewatch.com/tenstages>

⁷³ United States Holocaust Memorial Museum. *Nuremberg Race Laws*. In HolocaustEncyclopedia. [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/nuremberg-laws>

vítaní predovšetkým z rasových a náboženských dôvodov, čo podporuje diskrimináciu a nevraživosť voči „iným“ než „oficiálnym“ občanom Mjanmarska, ktorí sú v drvivej väčšine budhisti. Okrem toho, občania bez štátnej príslušnosti sú špeciálne zraniteľní, nakoľko štát v ktorom sídlia a ktorý neuznáva ich štátne občianstvo, nie je zaviazaný k poskytovaniu služieb, ktoré vyplývajú z občianskoprávneho statusu; ako sú prístup k základnej zdravotnej starostlivosti, vzdelávanie či poskytovanie zamestnania pre zabezpečenie si primárnych potrieb. Tým pádom sú takéto osoby úplne legálne osamotené a zviazané ich neexistujúcim právnym postavením, čo znamená veľmi malú šancu pre spravodlivý proces, tak ako šancu domáhať sa ich základných práv.

„Dohovor o právnom postavení osôb bez štátnej príslušnosti“, multilaterálna zmluva OSN z roku 1954, ktorá definuje istý právny rámec zaobchádzania s osobami bez štátnej príslušnosti je síce dokumentom, ktorý stanovuje minimálny štandard zaobchádzania s osobami bez štátnej príslušnosti ktorý obsahuje aj právo na vzdelanie, zamestnanie a strechu nad hlavou⁷⁴; no Mjanmarsko nie je jedným zo signatárov tohto ani nadväzujúceho dohovoru z roku 1961; od čoho sa priamo úmerne odráža situácia Rohingov.

2.2.2 Druhý stupeň genocídy – Symbolizácia

Označenie: „Bengali“⁷⁵ je symbolom netolerancie voči mjanmarským Rohingom. Riaditeľ mimovládnej organizácie: „Burma Campaign UK,“ ktorej cieľom je viesť kampaň za znovunastolenie právneho štátu a rešpektu pre základné ľudské práva a slobody v Mjanmarsku, Mark Farmaner, tvrdí, že používanie termínu „Bengali“ je voči Rohingom rasistické a ofenzívne, nakoľko nejde len o prejav nenávisti ako taký, ale ide o jasnú črtu a dôkaz genocídy, nakoľko používaním daného termínu jeho používateľ vedome popiera Rohingskú identitu.⁷⁶ Popieranie ich identity je teda jednou z vlastností genocídy Rohingov v Mjanmarsku. Naratív väčšiny ľudí používajúcich daný nenávisťný termín je prevažne

⁷⁴ UNHCR. *UN Conventions on Statelessness*. [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.unhcr.org/un-conventions-on-statelessness.html>

⁷⁵ Názov pre obyvateľa Bangladéša.

⁷⁶ RAHMAN, S. *Myanmar's 'Rohingya' vs 'Bengali' Hate Speech Debate*. In THE DIPLOMAT. [online] 2019 [cit. 2021-03-12]. Dostupné na internete: <https://thediplomat.com/2019/12/myanmars-rohingya-vs-bengali-hate-speech-debate/>

motivovaný presvedčením, že Rohingovia sú len akýmsi: „výplodom kolonializmu,” a teda výplodom „Britmi sponzorovanej nútej migrácie,” za účelom poľnohospodárskej expanzie.⁷⁷

Ďalším odôvodnením nenávistných prejavov je teória o Rohingoch ako o bangladéšskych utečencoch pred vojnou, konkrétne pred vojnou za oslobodenie Bangladéša⁷⁸, ktorá sa udiala v roku 1971.⁷⁹

Hoci majú Rohingovia niekoľko dôkazov,⁸⁰ že sa pred rokom 1823 na území Mjanmarska nachádzali, čo pre nich znamená nárok na štátne občianstvo, mnohí rakínski historici Rohingom tento nárok a fakt, že obývali Barmu už v 19.storočí odopierajú. Okrem toho, spomínaní historici niekoľko krát Rohingov obvinili zo zneužívania prítomnosti moslimov na území Barmy ešte pred rokom 1823. Ide prakticky o jedinú moslimskú menšinu spomedzi 135 oficiálne uznaných etnických skupín s názvom: „Kaman.”^{81,82}

Aung San Suu Kyi, ikona demokratického Mjanmarska, predsedníčka prvej demokraticky zvolenej a nevojenskej vlády po mnohých dekádach útlaku vojenskou juntou, je v tomto prípade nie veľmi šťastným príkladom laureáta Nobelovej ceny za mier. Mlčanie Aung San Suu Kyi je v tomto prípade nástrojom jej reagovania na udalosti v rakínskom štáte. Ide o mlčanie v prvom rade v podobe cieleného nezmiňovania sa o Rohingoch, resp. nepoužívaní ich oficiálneho pomenovania, ale zmiňovaní sa o nich ako o: „moslimoch z

⁷⁷ WARE,A.LAOUTIDES,C. *Myanmar's 'Rohingya' Conflict*. [online].Oxford University Press, 2018. 224s. ISBN 9780190928865. Dostupné na internete:

https://books.google.sk/books?id=3_hyDwAAQBAJ&pg=PA127&dq=Rohingya+Bengali&hl=sk&sa=X&ved=2ahUKEwizJ6Y1qvAhWfXoUKHeEbAs8Q6AEwAHoECAQQA#v=onepage&q=Rohingya%20Bengali&f=false

⁷⁸ V roku 1947 sa Britská India rozdelila na Indiu a Pakistan, z čoho Pakistan bol rozdelený na východnú a západnú časť. Východnú časť Pakistanu tvoril dnešný Bangladéš, čo z kultúrnych dôvodov vyvolávalo medzi Pakistancami a Bangladéšanmi tenzie, ktoré v roku 1971 vyústili do vojny za oslobodenie Bangladéša.

Bangladéšska kampaň nacionalistických hnutí za sebaurčenie vyprovokovala vojská západného Pakistanu, ktoré na východný Pakistan zaútočili za účelom systematického vyhladenia civilistov s nacionalistickými pohnútkami, tak ako genocídneho znásilňovania žien. Vojna trvala 9 mesiacov a skončila sa kapituláciou vojsk západného Pakistanu; a teda vznikom dnešného Bangladéša, resp. Bangladéšskej ľudovej republiky.

⁷⁹ WARE,A.LAOUTIDES,C. *Myanmar's 'Rohingya' Conflict*. [online].Oxford University Press, 2018. 224s. ISBN 9780190928865. Dostupné na internete:

https://books.google.sk/books?id=3_hyDwAAQBAJ&pg=PA127&dq=Rohingya+Bengali&hl=sk&sa=X&ved=2ahUKEwizJ6Y1qvAhWfXoUKHeEbAs8Q6AEwAHoECAQQA#v=onepage&q=Rohingya%20Bengali&f=false

⁸⁰ Jeden z dôkazov je už spomínaný záznam Francisa Buchanana Hamiltona, ktorý už na prelome 18. A 19.storočia písal záznam o Rohingoch, vtedy nazývaných „Rooinga”, ktorých na jeho ceste Barmou stretol.

⁸¹ Napriek tomu, že etnická skupina moslimov nazývaná „Kaman” je oficiálne uznaná ako jedna zo 135 mjanmarských etnických skupín, a teda majú nárok na štátne občianstvo, v budhistickom Mjanmarsku, tak ako Rohingovia, čelia kultúrnej a náboženskej diskriminácii; v podobe islamofóbneho naratívu a nábožensky motivovaných útokov.

⁸² WARE,A.LAOUTIDES,C. *Myanmar's 'Rohingya' Conflict...* s.127

rakinského štátu.” Ide o zdanlivo zanedbateľný fakt, no Aung San Suu Kyi okrem toho, že jej vláda explicitne požiadala amerického ambasádora pre Mjanmarsko o nepoužívanie termínu: „Rohingovia,” ale: „*etnická skupina moslimov v štáte Rakhine*,”⁸³ tak ako vyšetrovateľku OSN pre ľudské práva, Yanghee Lee, ktorej Aung San Suu Kyi na osobnom stretnutí vysvetlila, že „kontroverzným termínom,” ktorými mala na mysli používanie termínu „Rohingovia,” je potrebné sa vyhnúť; táto demokratická líderka

sa pred sudcami Medzinárodného súdneho dvora počas jej obhajoby Mjanmarska proti návrhu Gambie a tvrdení, že Mjanmarsko porušilo Dohovor o zabránení a trestaní zločinu genocídy, o Rohingoch a ich utrpení nezmenila ani jeden krát. Pomenovanie: „*Rohingya*” použila len pri rozprave o činoch skupiny ARSA.⁸⁴

Hoci je odmietanie menovania Rohingov mjanmarskou administratívou odôvodňované snahou o predídenie ešte väčším konfliktom v rakínskom štáte, odmietanie pomenovať etnickú skupinu je jednou z foriem odmietania a zneúčtovania ich identity. V tomto prípade ide okrem symbolizácie aj o prvý stupeň genocídy, klasifikáciu, a rozdeľovanie obyvateľstva rétorikou: „*my a oni*.”

2.2.3 Tretí stupeň genocídy – Diskriminácia

Podľa profesora Stanton je jednou z hlavných črt diskriminácie, ako stupňa genocídy v krajine, používanie politickej moci k popieraní práv iných skupín. Takéto skupiny sa v štáte napokon stávajú bezmocnými, nakoľko im nemusia byť uznané úplné občianske práva; volebné právo, a napokon občianstvo. V diskriminujúcom štáte zväčša panuje dominantná

⁸³ REUTERS. *US defies Myanmar government request to stop using term Rohingya*. In The Guardian. [online] 2016 [cit. 2021-03-14]. Dostupné na internete: <https://www.theguardian.com/world/2016/may/11/us-defies-myanmar-government-rohingya-muslims>

⁸⁴ AL JAZEERA. *Transcript: Aung San Suu Kyi's speech at the ICJ in full*. In AL JAZEERA. [online]. 2019, [cit. 2021-03-14]. Dostupné na internete: <https://www.aljazeera.com/news/2019/12/12/transcript-aung-san-suu-kyis-speech-at-the-icj-in-full>

skupina, ktorej ideológia pôsobí na väčšinu obyvateľstva pozitívne až nevyhnutne, s vidinou záchrany a udržania ich zásad a identity; či už etnickej, rasovej alebo náboženskej.

Mjanmarská diskriminácia a utláčanie Rohingov je spôsobená fenoménom budhistického nacionalizmu.

MaBaTha, inými slovami: „Združenie pre ochranu rasy a náboženstva,” je jedným z najdominantnejších mjanmarských združení ultranacionalistického budhizmu, ale aj islamofóbie a násilia v Mjanmarsku. MaBaTha je vedená vysoko uctievanými mníchmi, ktorí sú sociálnymi a náboženskými osobnosťami v Mjanmarsku. Ich kredibilita v očiach

Bamarov⁸⁵ je považovaná za oveľa väčšiu a mocnejšiu než kredibilita vlády, či akýchkoľvek iných štátnych zložiek. Samotné združenie je tak ako náboženským, tak aj sociálnym hnutím v Mjanmarsku, ktorého cieľom je „ochrana” budhizmu a budhistickej tradície v Mjanmarsku. Hoci je táto skupina zdrojom nepriateľstva, násilia, propagandy a aktov proti ľudskému životu; mnohí budhistickí mjanmarčania prechovávajú hlboký rešpekt pre danú skupinu, aj kvôli „dobročinnosti,” ktorú budhistickí mnísi, mníšky a civilisti robia. Je istým paradoxom, no aj celkom logickou skutočnosťou, že mnísi, ktorých vodca sa sám nazval „budhistickým Bin Ládinom,” sa podieľajú na humanitárnych aktivitách, na nedeľných školách, na poskytovaní sociálnych služieb či na sekulárnom vzdelávaní.⁸⁶

“Rase nehrozí vyhynutie pohltením zemou, ale pohltením inou rasou.”⁸⁷

Toto mjanmarské príslovie je mottom nie len tejto nacionalistickej budhistickej organizácie, ale aj mjanmarského ministerstva imigrácie. Hoci moslimovia tvoria 4% mjanmarskej populácie a budhisti takmer 90%, naratív nacionalistických budhistov je vedený strachom vo forme moslimského pohltenia budhistov v Mjanmarsku. Nakoľko sa štát Rakhine nachádza na západe, na hraniciach a pomerne krátkej blízkosti s moslimským Bangladéšom, daní budhisti veria, že pokiaľ by proti rakínskym moslimom nebojovali a nesnažili sa ich z mjanmarskej zeme vyhnúť, práve cez “západnú bránu” by pohltili Mjanmarsko, ktoré by sa stalo moslimskou krajinou. Protimoslimský sentiment však nie je prejavovaný len voči

⁸⁵ “Bamar” je názov pre člena najväčšej etnickej skupiny v Mjanmarsku.

⁸⁶ INTERNATIONAL CRISIS GROUP. *Buddhism and State Power in Myanmar*: Asia Report No 290. [online] 2017[cit. 2021-03-14]. Dostupné na internete: <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/290-buddhism-and-state-power-in-myanmar.pdf>

⁸⁷ Ibid.

Rohingom, ale aj voči už spomínaným Kamanom, jedinou uznanou etnickou skupinou vyznávajúcou islam.

2.2.4 Štvrtý stupeň genocídy – Dehumanizácia

Štvrtý stupeň desať stupňového vývinu genocídy v krajine predstavuje dehumanizáciu. Dehumanizácia je popieranie ľudskosti a nároku na akékoľvek ľudské a morálne zaobchádzanie. Ide o psychologický proces, ktorého následkom boli historicky tie najzávažnejšie zločiny proti ľudskosti. Dehumanizácia je proces podnecovaný myšlienkami ktorých účelom je indoktrinácia nenávisti voči istej, väčšinou menšinovej skupine v spoločnosti. Myšlienkové pochody v intenciách: „*Bez nich nám bude lepšie,*” prirovnávanie diskriminovaných k zvieratám, chorobám či hmyzu je dehumanizujúca rétorika, ktorej závažné následky sme videli v histórii niekoľko krát. Židia boli pre nacistov: „vírusom, potkanmi, parazitickými organizmami, pijavicami, všami, baktériami prenášačmi nákazy, untermenschen^{88,89}. Daná rétorika mala za následok smrť približne šiestich miliónov židov.⁹⁰

Psychológia krutosti je skompletizovaná práve ponižovaním ľudskosti človeka. Osem tisíc popravených moslimských Bosniakov a ďalších niekoľko tisíc sexuálne zneužitých žien a dievčat⁹¹ nemali v očiach generála Ratka Mladica a jeho vojska akúkoľvek ľudskú hodnotu, zakiaľ čo víťazoslávne vstupoval na územie mesta Srebrenica. Nenávistná propaganda

⁸⁸ Výraz untermenschen bol používaný pre zaradenie židov, rómov či slovanov do sociálneho rebríčka, v ktorom árijská rasa bola nadradená, prednostná, najvyššia. V nacistickej rasovej teórii znamenalo označenie „untermensch” morálnu povinnosť nadradenej árijskej rasy danú etnickú skupinu „podradných” dobyť a zničiť.

⁸⁹ SMITH, L.D. 'Less Than Human': The Psychology Of Cruelty. In Talk of The Nation. [online] 2011 [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.npr.org/2011/03/29/134956180/criminals-see-their-victims-as-less-than-human>

⁹⁰ Bard, M. Documenting Numbers of Victims of the Holocaust & Nazi Persecution. In JEWISH VIRTUAL LIBRARY. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/event/Srebrenica-massacre/additional-info#history> <https://www.jewishvirtuallibrary.org/documenting-numbers-of-victims-of-the-holocaust>

⁹¹ SMITH, R.J. Srebrenica massacre. In Encyclopaedia Britannica. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/event/Srebrenica-massacre/additional-info#history>

extrémistov Hutu zdôrazňovala nutnosť: „*vyhladiť šváby*”⁹² ako predzvest’ eskalácie masívnej agresie a krviprelievania páchanej na etnickej menšine Tutsiov.

Rohingovia sú Bamarmi nazývaní: „blchami, túlavými psami, rakovinou, či “trňmi”, ktoré keď sa objavia, musia byť odstránené”.⁹³ Zdanlivo jednoduché prirovnanie o „trňoch”, ktoré sa v roku 2016 objavilo v stĺpčeku mjanmarských štátnych novín podnietilo zásadnú vlnu agresie proti Rohingom. Extrémistickí mnísi, vláda, štátne noviny či sociálne siete šíria nenávistné a dehumanizujúce správy, v ktorých Rohingov opisujú obrazne, ale aj doslovne, ako predátorov⁹⁴, ktorí sú skazou pre štát a budhizmus. Level nenávistnej a dehumanizujúcej rétoriky voči Rohingom sa v Mjanmarsku dostal do bezprecedentných výšin. Sociálna sieť Facebook je azda najznámejšou platformou prostredníctvom ktorej obyvatelia Mjanmarska šíria nenávistné prejavy voči Rohingom. Mark Zuckerberg, zakladateľ tejto sociálnej siete, vysvetľoval pred Senátom USA ako je možné, že platforma Facebook nijakým spôsobom nezakročila proti šíreniu propagandy, nenávistných prejavov vyzývajúcich k masovému zabíjaniu Rohingov či islamofóbie, často krát sprevádzanej sexuálne hanlivými obrázkami, ponižujúcimi moslimov. Mimo toho, samotní vyšetrovatelia OSN obvinili Facebook, že hral úlohu podnecovania možnej genocídy v Mjanmarsku.⁹⁵ Páchatelia genocídy, predovšetkým armáda, ale aj ultranacionalistickí mnísi; boli prejavmi o ich intenciách s Rohingami na facebooku „precízni” a „presní” do takej miery, že Gambia, štát ktorý podal podnet na Medzinárodný súdny dvor z podozrenia prebiehajúcej genocídy v Mjanmarsku, požiadal facebook o spoluprácu a pomoc pri dokazovaní genocídy páchanej na Rohingoch, aj prostredníctvom súkromnej komunikácie armádnych oficiálov alebo prostredníctvom už

⁹² NDAHIRO, K. *In Rwanda, We Know All About Dehumanizing Language*. In The Atlantic [online] [cit. 2021-03-17]. Dostupné na internete: <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2019/04/rwanda-shows-how-hateful-speech-leads-violence/587041/>

⁹³ United States Holocaust Memorial Museum. *BURMA'S PATH TO GENOCIDE*. [online] [cit. 2021-03-16].

Dostupné na internete: <https://exhibitions.ushmm.org/burmas-path-to-genocide/chapter-3/spreading-hate>

⁹⁴ Bard, M. *Documenting Numbers of Victims of the Holocaust & Nazi Persecution*. In JEWISH VIRTUAL LIBRARY. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/event/Srebrenica-massacre/additional-info#history> <https://www.jewishvirtuallibrary.org/documenting-numbers-of-victims-of-the-holocaust>

⁹⁵ HATMAKER, T. *Senate hearing, Zuckerberg faces blame over violence in Myanmar*. In TechCrunch. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: https://techcrunch.com/2018/04/10/myanmar-facebook-zuckerberg-senate-hearing-genocide/?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xlLnNrLw&guce_referrer_sig=AQAAAIg_OBH9gHCq663Xpo_1su2KVkTyofXHJ4QacqgQgNbos5zt7Pxs4w9NtKFKix4rQLN5D-AFSAIFJSN0DsLX9FXz5U28vj8D65xi6gw0HxmKYXhl_owYV94A_2yVHQesBzqxU5XtwvF4cvmnLP24YUFTQEGE7cfgO8T85WhTogc

vymazaných usvedčujúcich postov.⁹⁶ Facebook túto žiadosť však odmietol. Dehumanizácia Rohingov sa v Mjanmarsku dostala na celospoločenskú úroveň, kedy sa ich identita stala deindividualizovaná, a teda; Rohingovia boli pre väčšinu budhisticko-barmskej populácie vylúčení z ľudského spoločenstva, ktoré je hodné morálneho zaobchádzania a morálnej zodpovednosti páchatel'ov za akékoľvek nekalé činy spáchané proti nim. Odstránenie individuality jednotlivcov istej etnickej skupiny je nebezpečným spoločenským javom. V nacistickom Nemecku strata individuality znamenala čísla namiesto mien; v Mjanmarsku je to namiesto mien názov etnickej skupiny; „Rohingya”.

2.2.5 Piaty stupeň genocídy – Organizácia

Piatym stupňom vývinu násilného konfliktu v štáte do kriminálneho činu genocídy je štátom organizované násilie proti danej skupine. V prípade Mjanmarska je však genocída organizovaná aj „odhliadaním” od krviprelievania na severe štátu Rakhine.

Líderka Mjanmarska, Aung San Suu Kyi, svetová ikona demokracie a mieru, dokazuje toto odhliadanie od problému v prvom rade tým, že odmieta pomenúvať danú cieľovú skupinu ich menom, čím im odopiera jedno z fundamentálnych práv jednotlivca, ktorým je jeho nárok na identitu. Tomuto fenoménu, nenazývanie Rohingov menom im vlastným, sme sa mohli presvedčiť aj počas výpovede líderky Mjanmarska pred Medzinárodným súdnym dvorom⁹⁷, v ktorej obhajovala Mjanmarsko a koniec koncov činy proti ľudskosti mjanmarskej armády spáchaných na Rohingoch, počas ktorej sa o „Rohingoch” nezmienila ani raz; s výnimkou rozpravy o údajných teroristických činoch skupiny ARSA. Dané „odhliadanie od krviprelievania” teda stojí na základe popretia hodnoty a akceptácie prenasledovanej skupiny. To malo za následok niekoľko násilných útokov na životy Rohingských detí, žien, mužov.

Formálna, ale aj neformálna, resp. decentralizovaná organizácia armády a vojsk na vykonávanie popráv cieľovej skupiny je podľa profesora Stantonu ďalším znakom genocídy

⁹⁶ SMITH, M. *Facebook Wanted to Be a Force for Good in Myanmar. Now It Is Rejecting a Request to Help With a Genocide Investigation*. In Time. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete:

<https://time.com/5880118/myanmar-rohingya-genocide-facebook-gambia/>

⁹⁷ Ibid.

v štáte. Na základe mnohých dôkazných materiálov bol „Tatmadaw“, mjanmarská armáda, označený za hlavného aktéra zločinov proti Rohingom.

V tomto prípade je úloha mjanmarských ozbrojených síl dôležitejšia než sa na prvý pohľad môže zdať; Tatmadaw je totiž považovaný za najdôležitejšiu inštitúciu Mjanmarska, odkedy opäť získalo svoju nezávislosť v roku 1948⁹⁸.

V roku 1958 bol Tatmadaw prvý krát poverený narábať s politickou mocou za účelom zabezpečenia ochrany štátnej bezpečnosti, tak ako politickej stability.⁹⁹ Oficiálne sa však Burma stala vojenskou diktatúrou v roku 1962, po vojenskom puči vedenom generálom menom: „Ne Win“. Vojenská junta trvala do roku 2011 a opäť obnovená bola v roku 2021.¹⁰⁰ Najnovšie je Tatmadaw, na základe jeho tvrdých praktík na civilnom obyvateľstve štrajkujúcom za svoje práva, tak ako za znovunastolenie demokracie a prepustenie líderky Aung San Suu Kyi, prirovnávaný k teroristickej organizácii.¹⁰¹

Hoci sa Aung San Suu Kyi pred Medzinárodným súdnym dvorom odvolávala na obranu národnej bezpečnosti pred skupinou ARSA, ktorá prvý krát zaútočila v roku 2016, ako dôvod pre násilné útoky Mjanmarských bezpečnostných zložiek proti Rohingom; Tatmadaw budoval plán na eradikáciu Rohingov ešte pred vojenským pučom, a to následne po tom, čo vtedajšia Barma získala nezávislosť od Britskej ríše.

Nakoľko je Rohingom Mjanmarská zem vlastná, po nezávislosti Barmy si začali nárokovať na oddelenie územia na ktorom sú koncentrovaní, územie Rakhinského štátu, od väčšinovo budhistického zvyšku Barmy. Tento plán však zásadne nebol v súlade s názormi vojenských generálov, či už z dôvodu ich opovrhovania legitimitou Mjanmarského občianstva Rohingov, tak ako z istého strachu narastajúceho počtu moslimskej populácie na územií Barmy; čo bolo neskôr potvrdené aj Mjanmarským zákonom o občianstve z roku 1982. Dá sa však povedať, že na rozdiel od iných páchatel'ov genocídy, ako bola napríklad: Osmanská

⁹⁸ MYOE, A.M. *Building the Tatmadaw. Myanmar Armed Forces Since 1948*. [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://www.cambridge.org/core/books/building-the-tatmadaw/introduction/6DB53AB96FE8A4CF3AD259E6F728C854>

⁹⁹ Ibid.

¹⁰⁰ MAIZLAND, L. *Myanmar's Troubled History: Coups, Military Rule, and Ethnic Conflict*. In COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS. [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://www.cfr.org/background/myanmar-history-coup-military-rule-ethnic-conflict-rohingya>

¹⁰¹ MYANMAR NOW. *Far from being the guarantor of state stability, Myanmar's military seems sadistically intent on breaking the nation's spirit*. In MYANMAR NOW. [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://www.myanmar-now.org/en/news/greatly-outgunned-but-determined-to-defend-themselves-kalay-protesters-manage-to-even-the-score>

riša páchajúca genocídu na vtedajšej Arménskej menšine na území Turecka, ktorú v rokoch 1915 až 1923 pripravila aj vykonala a zabila približne 1,5 milióna Arménov,¹⁰² či holokaust, genocída páchaná na židoch nacistickým Nemeckom, kedy sa v priebehu len niekoľkých rokov nacisti pokúsili vyhladiť židovské obyvateľstvo; Tatmadaw, resp. jeho funkcionári, tak ako ostatné islamofóbne a netolerantné zložky mjanmarskej spoločnosti, sa vyznačujú istou „trpezlivosťou“ k naplneniu cieľa vyhladenia moslimských Rohingov. Indoktrinácia nenávisti voči Rohingom trvá v Mjanmarsku už niekoľko dekád; prvý masívny únik Rohingov pred brutalitou mjanmarských oficiálov bol zaznamenaný v roku 1990, kedy približne 250 000 žien, detí a mužov utieklo do susedného Bangladéša, aby sa zachránili pred zneužívaním, náboženskou perzekúciou a otroctvom.¹⁰³ Ako však píše Austin Bodetti v článku denníka „The Diplomat“, Tatmadaw pochopil to, čo nepochopili Srbi či etnická skupina Hutuov v Rwandskej genocíde; a to, že Mjanmarsko povolilo mnohým Rohingom vrátiť sa, a teda na oko a najmä pred medzinárodnou spoločnosťou nevyzerali ako inštitúcia krutosti, ktorej cieľom je eradikácia celej etnickej skupiny z ich územia.¹⁰⁴

Medzinárodná organizácia „Fortify Rights“ uverejnila v júli 2018 162 stranovú správu,¹⁰⁵ v ktorej reaguje na „bezpečnostnú operáciu“ mjanmarskej armády z roku 2017, pri ktorej približne 750 000 Rohingov bolo nútených utiecť do Bangladéša. Daná správa dokumentuje systematické „odzbrojovanie“ Rohingov, resp. včasnú konfiškáciu akýchkoľvek predmetov, ktoré by mohli Rohingovia použiť na sebaobranu; systematické strhávanie opлотenia príbytkov Rohingov, z dôvodu zabezpečenia lepšej vojenskej viditeľnosti na civilistov; systematický tréning a ozbrojovanie lokálnych, nemoslimských komunít na severe štátu Rakhine; systematické a postupné pozastavovanie akejkoľvek humanitárnej pomoci a prístupu k Rohingom za účelom ich oslabovania; zavedenie čisto moslimského zákazu vychádzania, tak ako evakuácia nemoslimských obyvateľov Mjanmarska z územia severnej časti Rakhinského štátu; systematické pribúdanie vojenskej prítomnosti až po dosiahnutie

¹⁰² EURÓPSKY PARLAMENT. *Uznesenie Európskeho parlamentu o európskej pripomienke 100. výročia genocídy Arménov (2015/2590(RSP))*. [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete:

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-8-2015-0343_SK.html

¹⁰³ BODETTI, A. *What Is the Tatmadaw's Plan for the Rohingyas?* In THE DIPLOMAT. [online] 2017 [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://thediplomat.com/2017/10/what-is-the-tatmadaws-plan-for-the-rohingya/>

¹⁰⁴ Ibid.

¹⁰⁵ FORTIFY RIGHTS. „*They Gave Them Long Swords.*“ *Preparations for Genocide and Crimes against Humanity Against Rohingya Muslims in Rakhine State, Myanmar*. Report. 2018, 162 s.

ich neprekonateľnej prevahy v porovnaní s obyvateľstvom Rohingov. Tak ako uvádza samotná správa, všetky vymenované kroky podniknuté v roku 2017 spadajú pod kategóriu: tzv. „prípravných konaní“ pre spáchanie genocídy a zločinov proti ľudskosti, ktoré boli Organizáciou spojených národov spísané v dokumente : „*Rámec OSN pre analýzu masových krutých zločinov*“.

Organizácia, ako piaty stupeň genocídy, je teda v Mjanmarsku zjavná a v neposlednom rade hodnoverne a skúsenostne podložená a dokázaná.

2.2.6 Šiesty stupeň genocídy – Polarizácia

Propaganda je jedným z hlavných nástrojov polarizácie spoločnosti, pričom je jasne definovaná väčšinová pozícia utláčateľov, tak ako menšinová pozícia utláčaných. Polarizácia sa v istom slova zmysle prekrýva so znakmi, resp. používa nástroje samotnej klasifikácie, symbolizácie, diskriminácie a v neposlednom rade dehumanizácie ako jasne definovaných etáp vedúcich ku genocíde.

V Mjanmarsku je polarizácia obyvateľstva veľmi zreteľná, kde rolu utláčateľov hrá prevažne budhisticko-barmská populácia, či už sú to generáli bezpečnostných zložiek, polícia, pobrežné hliadky alebo ultranaconalistickí mnísi, a v pozícií utláčaných sú moslimovia a v najväčšej miere príslušníci etnickej skupiny Rohingov.

V roku 2018 uverejnilo mjanmarské armádne: „Oddelenie vzťahov s verejnosťou a psychologické vojny“ knihu, v ktorej popisuje „skutočnú“ históriu krízy Rohingov. Táto samozvaná „*skutočná spravodajská jednotka*“ sa podľa niekoľkých skúmaní a overovaní investigatívneho tímu Reuters v danej 117 stranovej knihe snaží vykresliť Rohingov ako vrahov a utečencov, čo podkladá nepravými a vykonštruovanými fotografiami, na ktorých sú znázornené obeť iných kríz; napríklad fotografia zachytená počas Rwandskej genocídy alebo vojny medzi Pakistanom a Bangladéšom. Na týchto fotografiách sú znázornené výsledky násilia a zabíjania, ktoré sú v knihe pripisované brutalite Rohingov voči lokálnym obyvateľom Mjanmarska, hoci realita je úplne iná.

Obrázok 2 Ukážka z oficiálnej knihy mjanmarskej armády¹⁰⁶

Na obrázku môžeme vidieť záber zhotovený počas Bangladéšskej vojny za nezávislosť, ktorá sa uskutočnila v 70. rokoch minulého storočia; konkrétne vidíme muža, ktorý vyťahuje mŕtvych Bengálčanov zabitých pakistanskými vojskami.¹⁰⁷

V dejepisnej knihe oficiálov mjanmarskej armády sa však píše, že ide o obrázok zobrazujúci následky stretu Rohingov a budhistov. „Bengalis“, resp. Bengálčania, je istým spôsobom netolerantné pomenovanie pre Rohingov, nakoľko ako sme už vyššie spomínali, dominantný naratív zo strany Mjanmarska je, že Rohingovia sú len utečencami z Bangladéša.

¹⁰⁶ MCPHERSON, P. *Exclusive: Fake photos in Myanmar army's 'True News' book on the Rohingya crisis*. In: REUTERS [online] 2018 [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://www.reuters.com/article/us-myanmar-rohingya-photos-exclusive-idUSKCN1LF2LB>

¹⁰⁷ Ibid.

Obrázok 3 Ukážka z oficiálnej knihy mjanmarskej armády¹⁰⁸

Obrázok 3 podkladá nenávisťné prejavy voči Rohingom; konkrétne podkladá už spomínané tvrdenie, že Rohingovia sú len „výplodom kolonializmu“, a teda nemajú nárok či už na štátne občianstvo, ale aj na pobyt na mjanmarskom území ako taký.

Obrázok 4 Rwandskí utečenci počas genocídy v Rwande¹⁰⁹

¹⁰⁸ Ibid.

¹⁰⁹ MARTHA RIAL PHOTO. *Treak of Tears*. [online]. [cit. 2021-04-07]. Dostupné na internete: <https://martharial.photoshelter.com/image/I0000UtBa1agSXgQ>

Na obrázku môžeme vidieť Rwandských utečencov, ktorí kvôli kríze genocídy v Rwande boli nútení opustiť svoje domovy, v tomto prípade do Tanzánie.¹¹⁰

V knihe „skutočnej“ histórie krízy Rohingov je podľa ich autorov toto obrázok, ktorý zobrazuje ilegálny vpád Rohingov do Mjanmarska.

Polarizácia mjanmarskej spoločnosti v otázke prístupu k Rohingom je teda značná už len tým, že nenávistné skupiny otvorene dezinformujú bežnú populáciu za účelom vzbudiť hnev; v tomto prípade však nenávistná skupina zašla za hranice propagandy a prešla k činom.

2.2.7 Siedmy stupeň genocídy – Preparácia

Preparácia či plánovanie genocídy je podľa organizácie „The Genocide Watch“, resp. podľa profesora Stanton siedmou etapou smerovania štátu ku genocíde.

Táto etapa sa podľa spomenutých autorít vyznačuje rétorikou:

„Ak nezabijeme my ich, zabijú oni nás.“ Na základe tejto domnienky páchatelia genocídy budujú armády, nakupujú zbrane a v neposlednom rade trénujú vojakov a milície k páchaniu tých najzávažnejších trestných činov proti ľudskosti.

Používanie eufemizmov, resp. zjemňujúcich výrazov k pomenovaniu násilných trestných činov na životoch utláčaných je častým fenoménom preparácie genocídy.

V Mjanmarsku sa takýmto násilným trestným činom so značnou prevahou mjanmarskej armády v podobách: masového znásilňovania, upaľovania, strieľania, mučenia či perzekúcie¹¹¹ hovorí: „boj proti terorizmu“, resp.: „bezpečnostné operácie“.

Veľmi častým javom, nie len v Mjanmarsku, počas páchania genocídy je odvolávanie sa na sebaobranu, ako dôvod pre vyhladzovanie istej časti populácie.

Preparácia, ako siedma etapa genocídy je taktiež etapou, ktorá sa v krajine, v tomto prípade v Mjanmarsku, deje simultánne s ostatnými, takmer všetkými predchádzajúcimi etapami.

¹¹⁰ Ibid.

¹¹¹ FORTIFY RIGHTS, „They Gave Them Long Swords.“ *Preparations for Genocide and Crimes against Humanity Against Rohingya Muslims in Rakhine State, Myanmar*. Report. 2018, 162 s.

2.2.8 Ôsmy stupeň genocídy – Perzekúcia

Jednou z primárnych črt perzekúcie istej skupiny v štáte je ich separácia na základe etnickej, rasovej alebo náboženskej identity. Na Rohingov je útočené z dôvodu všetkých troch vymenovaných atribútov ich ľudskosti.

Rasistické útoky na Rohingov majú korene v koloniálnej histórii vtedajšej Barmy. Nakoľko, ako sme už spomínali, bola Barma súčasťou Britského koloniálneho impéria, za účelom hospodárskej expanzie bol nárast obyvateľov Barmy ako následok imigrácie robotníkov bežným javom; domácim Bamarom sa však tento fenomén nepáčil a tak vznikalo množstvo tenzií v rámci konkrétnych Barmských regiónov. Nakoľko bolo bežné, že imigranti boli práve Bangladéšskeho pôvodu, tak vznikali najmä islamofóbne, resp. protimoslimské štrajky a narastajúci odpor voči tomuto etniku. V 30. rokoch dvadsiateho storočia začali prvé násilné protimoslimské protesty. Tu vznikol aj pojem: „kalar“, čo je pejoratívny a rasistický názov pre osoby s tmavším typom pleti, do dnešného dňa veľmi rozšírený práve v Mjanmarsku, bežne používaný v štátom vlastnených médiách.

Etnická diskriminácia Rohingov je inštitucionalizovaná v zákone o občianstve z roku 1982, ktorý definuje ktoré etnické skupiny majú právo na štátne občianstvo a ktoré etnické skupiny sú podľa článku 348 ústavy Mjanmarska¹¹² chránené štátom pred diskrimináciou na základe rasy, narodenia, náboženstva, spoločenského postavenia, pohlavia či majetku. Na základe zákona o občianstve Rohingovia teda nemajú nárok jednak na štátne občianstvo, tak ako na ochranu pred samotnou diskrimináciou.

Náboženská diskriminácia je prakticky ústredným problémom krízy genocídy Rohingskej menšiny v Mjanmarsku. Veľká časť odporu voči Rohingom pochádza práve zo strachu prevažne budhistickej časti populácie z islamského náboženstva. Množstvo konšpirácií totiž tvrdí, že Rohingovia plánujú „ovládnúť“ budhistické Mjanmarsko a pretransformovať ho na moslimské. Existujú tézy o „západnej bráne“, cez ktorú chcú moslimovia z Bangladéša ovládnuť Mjanmarsko, za pomoci Rohingov.

¹¹² Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008) [online]. 2008 [cit. 2021-04-07]. Dostupné na internete: <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/mm/mm009en.pdf>

Ôsmy stupeň genocídy, perzekúcia, je značná taktiež porušeniami základných ľudských práv v podobách netrestaných prečinov na životoch prenasledovaných, ich mučením alebo núteným vysídľovaním. Utláčanej skupine sú taktiež cielene odopierané primárne potreby, akými sú predovšetkým jedlo a voda; ako sme spomínali v správe organizácie „Fortify Rights“, vedenie mjanmarskej armády systematicky odstránilo prítomnosť akýchkoľvek humanitárnych organizácií, za účelom ich či fyzického, ale aj psychického oslabovania. Yanghee Lee, osobitná spravodajkyňa OSN pre oblasť ľudských práv v Mjanmarsku vystúpila v roku 2017 pred Radu OSN pre ľudské práva s potvrdzujúcou správou o ukončení všetkých humanitárnych operácií a činností na severe štátu Rakhine.¹¹³

Konfiškácia a ničenie majetku perzekuovanej skupiny je ďalším, opakujúcim sa fenoménom genocídy. Počas prenasledovania židov nacistickým Nemeckom sa tento fenomén nazýval: „arizácia“, ktorý je istým eufemizmom pre násilné a nedobrovoľné vyvlastňovanie židovského majetku. V marci 2017 Rada OSN pre ľudské práva zriadila nezávislú medzinárodnú vyšetrovaciu misiu v Mjanmarsku za účelom preskúmania skutočností týkajúcich sa závažných foriem porušovania ľudských práv páchaných bezpečnostnými zložkami Mjanmarska na Rohingoch.¹¹⁴ Táto správa okrem iného dokazuje skutočnosť o praktikách Tatmadaw vo vzťahu k majetku Rohingov, a teda dokazuje skutočnosť o rozsiahlej konfiškácii a ničení majetku, pôdy, nádejí na sebestačnosť v podobe zabíjania dobytku, vypaľovania pôdy či príbytkov. Ide o úmyselnú a systematickú eradikáciu akýchkoľvek väzieb Rohingov na Mjanmarsko.

Restriktie sobášov a kontrolovaná prokreácia je ďalším fenoménom genocídnych tendencií. V roku 2015 prijal mjanmarský parlament 4 „zákony o ochrane rasy a náboženstva“, zamerané práve na Rohingov. Dané zákony zakázali polygamiu, resp. zakázali spolužitie osôb, ktoré nie sú v manželskom zväzku, zakázali medzináboženské sobáše a konvertovanie na islam bez povolenia, a taktiež zakázali ženám žijúcim v špecifických regiónoch, v

¹¹³ FORTIFY RIGHTS, „*They Gave Them Long....*“ s.3

¹¹⁴ OHCHR. *UN Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar calls on UN Member States to remain vigilant in the face of the continued threat of genocide*: Report. New York: UN, 2019.

Dostupné na internete:

<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25197&LangID=E>

regiónoch s vysokou moslimskou populáciou, otehotnieť v kratšej dobe ako je doba minimálne 36 mesiacov medzi dvoma tehotenstvami.¹¹⁵

Je dôležité si uvedomiť význam fundamentálnych prvkov medzinárodného práva; zmlúv. V prípade Rohingov v Mjanmarsku je taktiež kľúčové si uvedomiť úlohu samotného medzinárodného práva, ktoré prakticky stanovuje hranice správania sa jednak štátov medzi sebou, ale aj hranice správania sa štátov k svojim obyvateľom, resp. jednotlivcom žijúcim na jeho území.

„Všeobecná deklarácia ľudských práv“ je všeobecne považovaná za základ medzinárodného práva v oblasti ľudských práv. Ide o dokument ustanovujúci právne normy ochrany ľudských práv, ktorý je považovaný za prvý medzinárodný dokument v danej oblasti, pozostávajúci z tridsiatich článkov, ktoré sa podrobne venujú problematike základných ľudských práv a slobôd jednotlivca; potvrdzujúc ich univerzálny, inherentný a nescudziteľný charakter.¹¹⁶ Podmienkou pre aspirujúce členské štáty Organizácie spojených národov je dodržiavanie zásad ochrany ľudských práv uvedených už v prvom článku deklarácie:

“Všetci ľudia sa rodia slobodní a rovní v dôstojnosti aj právach. Sú obdarení rozumom a svedomím a majú sa k sebe správať v duchu bratstva.”¹¹⁷

Ako členský štát OSN sa Mjanmarsko zaviazalo k podpore a spolupráci v cieľi dodržiavania a podporovania ľudských práv a slobôd bez ohľadu na: rasu, pohlavie, farbu pleti, jazyk, vierovyznanie, politické a iné názory, národný alebo sociálny pôvod, majetok, narodenie a akýkoľvek iný status.¹¹⁸ Nie len OSN je však organizáciou, ktorej sa Mjanmarsko zaväzuje v plnení povinnosti ochrany ľudských práv.

Mjanmarsko je súčasťou organizácie, ktorá združuje národy juhovýchodnej Ázie, pod názvom “ASEAN”. V charte danej organizácie je zdôraznený záväzok a povinnosť jej členských štátov dodržiavať princípy zasadené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ UNITED NATIONS. *Universal Declaration of Human Rights*. . [online]. [cit. 2021-03-07]. Dostupné na internete: <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>

¹¹⁷ OHCHR. *Všeobecná deklarácia ľudských práv*. In OHCHR.org. [online]. [cit. 2021-03-07]. Dostupné na internete: <https://www.ohchr.org/EN/pages/home.aspx>

¹¹⁸ Na základe článku 2 Všeobecnej deklarácie ľudských práv.

Charte OSN, vo Viedenskej deklarácii a akčnom programe¹¹⁹; ale aj ďalších právnych inštrumentoch medzinárodných ľudských práv a medzinárodného práva.¹²⁰

Podľa profesora Stanton je pre ôsmy stupeň genocídy obvyklý jav nečinnosti medzinárodného spoločenstva, a teda medzinárodné organizácie akými sú napríklad: Organizácia spojených národov sú len nečinnými pozorovateľmi páchania tých najzávažnejších zločinov proti ľudskosti.

V tomto prípade je teória profesora Stanton pravdivá, nakoľko napriek tomu, že Mjanmarsko je súčasťou OSN a signatárom viacerých ľudskoprávných dokumentov, nenesie zodpovednosť za svoje činy.

2.2.9 Deviaty stupeň genocídy – Vyhladenie

Vyhladenie, resp. : „exterminácia“ istej skupiny obyvateľstva začína v mysli páchatel'ov, keď pri páchaní činov proti ľudskosti nevidia svoje obete ako ľudí, ale ako niečo menej než ľudské bytosti. Ide o extermináciu v ich ponímaní, účelné zabíjanie za cieľom skupinu vyhladiť. Ako sme už spomínali pri dehumanizácií, krutosť začína „slovom“, ktorého následky sú nezvratiteľné.

Uvedený report organizácie: „Fortify Rights“ dokazuje minimálne 8 zločinov proti ľudskosti, a to: vraždy, znásilnenia, deportácie a násilné vysídľovanie, mučenie, nezákonné väznenie, nútené zmiznutia, vyhladzovanie; tak ako na báze legálnej analýzy dokazuje minimálne 3 akty genocídy so zámerom čiastočného alebo úplného vyhladenia

Rohingov. Na základe už uvedených príkladov je rola Mjanmarska vo vykonávaní genocídy na Rohingoch nespochybniteľná.

Sexuálne násilie je jedným z taktických nástrojov genocídy a vyhladenia Rohingov v Mjanmarsku. Ženy a deti na severe štátu Rakhine zažívajú kruté formy sexuálneho násilia páchaného mocnými mužmi v armádnych, ale aj policajných uniformách. Medzinárodná

¹¹⁹ Viedenská deklarácia a akčný program je ľudskoprávna deklarácia, ktorej zásluhou je okrem iného vytvorenie postu vysokého komisára OSN pre ľudské práva, tak ako opätovná snaha utvrdiť ochranu ľudských práv na svetovej scéne ako univerzálny štandard.

¹²⁰ ASEAN. *Asean Human Rights Declaration*. [online]. Jakarta: ASEAN Secretariat, 2013. [cit. 2021-03-08] ISBN 978-602-7643-39-0. Dostupné na internete: https://www.asean.org/storage/images/ASEAN_RTK_2014/6_AHRD_Booklet.pdf

vyšetrovacia misia OSN v Mjanmarsku vydala na základe ich pozorovaní a rozhovorov s viac než 300 obeťami v roku 2018 správu¹²¹, ktorá dokazuje, že sexuálne násilie je istou „značkou“ vojenských operácií armády Tatmadaw. Konkrétne daná správa opisuje 3 vlny extrémneho násillia páchanom na ženách a dievčatách, a to v rokoch: 2012, 2016 a 2017, počas „bezpečnostných operácií“. Sexuálne násilie bolo páchané jednak vojakmi armády Tatmadaw, ale aj políciou spolu s členmi iných, nemoslimských, komunit žijúcich v štáte Rakhine. Medzinárodná vyšetrovacia misia zhromaždila veľké množstvo informácií o činoch: masového znásilňovania, o sexuálne ponižujúcich aktoch, o sexuálnom otroctve Rohingov, tak ako o aktoch genitálnych mutilácií vykonávaných nie len na ženách a dievčatách, ale v niektorých prípadoch aj na mladých chlapcoch a mužoch. Obeťami takýchto útokov boli mnohokrát aj rodinní príslušníci či deti, nakoľko boli nútení sa na dané činy pozerat'. V mnohých prípadoch boli činy sexuálneho násillia páchanom predovšetkým na deťoch spôsobom ich usmrtenia na následky vykrvácania.

Správa medzinárodnej vyšetrovacej misie z roku 2018 zistila a potvrdila, že sexuálne zločiny sú taktikou vyhladenia Rohingov; tieto zistenia boli podložené tromi hlavnými faktormi: 1. Výrokmi násilníkov; časť vypovedajúcich žien a dievčat tvrdilo, že im bolo po spáchaní spomenutých činoch sexuálneho násillia povedané, že Rohingovia budú vyhladení znásilňovaním a zabíjaním¹²²; 2. Organizovaným plánom vyhladenia dievčat a žien v reprodukčnom veku hrubými formami sexuálneho násillia; 3. Mimoriadnou brutalitou vojakov pri atakovaní tehotných žien a dojčiat.

Podľa organizácie: „Genocide Watch“ a desiatich etáp genocídy je sexuálne násilie zaužívanou formou a prostriedkom cieleného genetického pozmenenia skupiny s intenciou ich trvalého zničenia.

¹²¹ OHCHR. *Sexual and gender-based violence in Myanmar and the gendered impact of its ethnic conflicts*. Report. OSN, 2019.
Dostupné na internete: https://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/FFM-Myanmar/sexualviolence/A_HRC_CRP_4.pdf

¹²² Ibid., s.23

2.2.10 Desiaty stupeň genocídy – Popieranie

Popieranie aktov genocídy v Mjanmarsku páchanej na Rohingoch sme mohli vidieť niekoľko krát; Aung San Suu Kyi, líderka Mjanmarska, momentálne zadržaná vojenskou juntou, genocídu na Rohingoch niekoľko krát otvorene poprela, nie len pred sudcami Medzinárodného súdneho dvora. Z histórie poznáme prípady, kedy páchatelia trestných činov prenášali vinu na obete za účelom vlastnej obhajoby. V tomto prípade sa obhajujú argumentmi sebaobrany voči nástrahám utláčanej skupiny, čo sme mohli niekoľko krát vidieť nie len u Aung San Suu Kyi a jej argumentáciou, ktorá poukazovala prevažne na armádu spásy Rohingov (ARSA) ako vinníka za ich genocídu. Armádny generál a súčasný líder vojenského povstania, Min Aung Hlaing, taktiež niekoľko krát poprel obvinenia z páchania genocídy na Rohingoch, nehovoriac o prípadoch, kedy ako organizácia „Fortify Rights“ uvádza, dokonca poprel akékoľvek prečiny na ľudských právach spáchané armádou Tatmadaw. Správa organizácie taktiež uvádza fakt pochádzajúci z armádneho zdroja hovoriaci o skutočnostiach zákazu pre armádny personál poskytovať akékoľvek rozhovory do médií, ktoré by sa mali týkať neslávne známych: „bezpečnostných operácií“ v štáte Rakhine.¹²³

Masové hroby obetí či spálenie ich tiel je častou formou zbavovania sa stôp kriminálnych činov. Mediálna platforma: „Associate Press“ zverejnila v roku 2018 správu¹²⁴, ktorá na základe výpovedí Rohingov sídliačich v najväčšom bangladéšskom utečeneckom tábore na svete potvrdila ich domnienky o masových hroboch, pričom v niektorých prípadoch sú Rohingovia pochovávaní za živa, či ako ukazuje niekoľko audiovizuálnych dôkazov, s chýbajúcimi časťami tela.

¹²³ FORTIFY RIGHTS, „*They Gave Them Long....*“ s.125

¹²⁴ KLUG, F. *AP finds evidence for graves, Rohingya massacre in Myanmar*. In AP News. [online]. 2018, [cit. 2021-04-09]. Dostupné na internete: <https://apnews.com/article/race-and-ethnicity-bangladesh-myanmar-massacres-only-on-ap-ef46719c5d1d4bf98cfefcc4031a5434>

Popieranie genocídy je sprevádzané aj znemožňovaním prístupu okolitého sveta k perzekuovanej komunite; v Mjanmarsku to začalo zakázaním prístupu žurnalistov do oblasti štátu Rakhine na severozápade, a pokračuje to blokovaním prístupu prakticky kohokoľvek do danej oblasti. Tak je páchanie genocídy umožnené vykonávať bez akýchkoľvek konkrétnych dôkazov či výpovedí. História nám ukázala, že mocní ľudia riadiaci systematickú extermináciu istej časti populácie v štáte zväčša krajinu riadia ďalej, bez väčších obštrukcií medzinárodného sveta; v Mjanmarsku tomu nie je inak, nehovoriac o neprimerane dlhej dobe, počas ktorej sa vedúcim krajiny „darí“ genocídu páchať.

ZÁVER

V práci bola skúmaná moslimská menšina Rohingov v Mjanmarsku, na ktorej je daným štátom páchaná genocída.

Hlavným cieľom práce bola analýza Rohingov a ich postavenia v Mjanmarsku, tak ako po dôkladnom preskúmaní ich situácie dokázať, že v Mjanmarsku je na Rohingoch páchaná genocída.

Pre dosiahnutie hlavného cieľu bolo potrebné stanoviť si menšie ciele, ktoré sú dôležité pre pochopenie situácie Rohingov.

V prvom rade sme si museli vysvetliť, kto sú Rohingovia a aké sú ich historické korene. Práve ich historická prítomnosť v Mjanmarsku, ktorá bola niekoľkými dokumentmi podložená, je jedným z najdôležitejších faktorov ich práv.

Taktiež sme analyzovali etnické tenzie medzi dvoma náboženstvami, islamským a budhistickým, a s nimi spojený novodobý fenomén ultranacionalistického budhizmu. Práve spomínaní extrémistický budhisti sú spolupáchateľmi genocídy a perzekúcie Rohingov.

Skutočnosť prítomnosti genocídy páchanej na Rohingoch sme dokázali v rámci opisu jej desiatich etáp, ktoré sú v Mjanmarsku prítomné.

Na základe nášho skúmania sme vyvodili záver, že v Mjanmarsku je páchaná genocída na Rohingoch, ktorí sú obeťami tých najsurovejších praktík ich utláčateľov.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. **ACADEMY FOR CULTURAL DIPLOMACY.** *Dr. Gregory H. Stanton.* [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.culturaldiplomacy.org/academy/index.php?Dr-Gregory-H-Stanton>
2. **ALAM,S.** *INFOGRAPHIC - Top Rohingya-hosting countries.*In *AA.com.* [online].2019, [cit. 2021-01-23].
3. Dostupné na internete: <https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/infographic-top-rohingya-hosting-countries/1563674>
4. **AL JAZEERA.***Transcript: Aung San Suu Kyi's speech at the ICJ in full.* In *AL JAZEERA.* [online]. 2019, [cit. 2021-03-14]. Dostupné na internete: <https://www.aljazeera.com/news/2019/12/12/transcript-aung-san-suu-kyis-speech-at-the-icj-in-full>
5. **A.M.** *Building the Tatmadaw. Myanmar Armed Forces Since 1948.* [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://www.cambridge.org/core/books/building-the-tatmadaw/introduction/6DB53AB96FE8A4CF3AD259E6F728C854>
6. **AMNESTY INTERNATIONAL.** *Rohingya trapped in dehumanising apartheid regime.* In *Amnesty.org* [online]. 2017 [cit. 2021-01-23]. Dostupné na internete: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/11/myanmar-rohingya-trapped-in-dehumanising-apartheid-regime/>
7. **ARRAIZA,J.M.***Re-imagining Myanmar citizenship in times of transition: Statelessness working paper series.*2017. Dostupné na internete: https://files.institutesi.org/WP2017_01.pdf
8. **ASEAN.** *Asean Human Rights Declaration.* [online]. Jakarta: ASEAN Secretariat, 2013. [cit. 2021-03-08] ISBN 978-602-7643-39-0. Dostupné na internete: https://www.asean.org/storage/images/ASEAN_RTK_2014/6_AHRD_Booklet.pdf
9. **BARD,M..***Documenting Numbers of Victimsof the Holocaust & Nazi Persecution.* In *JEWISH VIRTUAL LIBRARY.* [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/event/Srebrenica-massacre/additional-info#history>
<https://www.jewishvirtuallibrary.org/documenting-numbers-of-victims-of-the-holocaust>
10. **BBC.** *Myanmar Country Profile.* In *BBC News.* [online] 2018 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <https://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-12990563>
11. **BISCHOFF,R.** *Buddhism in Myanmar. A Short History.* [online] [cit. 2021-02-25]. Dostupné na internete: <https://www.accesstoinsight.org/lib/authors/bischoff/wheel399.html>

12. **BLOMQUIST,R.,CINCOTTA,R.***Myanmar's Democratic Deficit: Demography and the Rohingya Dilemma.* In NewSecurityBeat.org. [online]. 2016 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: <https://www.newsecuritybeat.org/2016/04/myanmars-democratic-deficit-demography-rohingya-dilemma/>¹
13. **BODETTI,A.***What Is the Tatmadaw's Plan for the Rohingya?* In THE DIPLOMAT. [online] 2017 [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://thediplomat.com/2017/10/what-is-the-tatmadaws-plan-for-the-rohingya/>
14. **CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF THE UNION OF MYANMAR (2008)** [online]. 2008 [cit. 2021-04-07]. Dostupné na internete: <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/mm/mm009en.pdf>
15. **DEPARTMENT OF POPULATION.***The 2014 Myanmar Population and Housing Census: The Union Report.*Myanmar,2015.277s.
16. **EDROOS,F.***ARSA: Who are the Arakan Rohingya Salvation Army?* In ALJAZEERA [online]. 2017, [cit. 2021-01-25]. Dostupné na internete: <https://www.aljazeera.com/news/2017/9/13/arsa-who-are-the-arakan-rohingya-salvation-army>
17. **ELLIS,D.** *Apartheid.* In *Israel Studies.* [online]. 2019, vol.24, no.2 [cit. 2021-01-23]. Dostupné na internete: <https://www.jstor.org/stable/10.2979/israelstudies.24.2.06?seq=1>
18. **EUROPEAN COMMISSION.** *The Rohingya Crisis.* : ECHO FACTSHEET. 2018. [online] [cit. 2021-01-24]. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/rohingya_en.pdf
19. **EURÓPSKY PARLAMENT.** *Uznesenie Európskeho parlamentu o európskej pripomienke 100. výročia genocídy Arménov (2015/2590(RSP)).* [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-8-2015-0343_SK.html
20. **EZDANI, Y.V.,** *Songs of the Survivors.* India: Goa 1556, 2007. 289s. ISBN 8190568248.
21. **FORTIFY RIGHTS.,***They Gave Them Long Swords. " Preparations for Genocide and Crimes against Humanity Against Rohingya Muslima in Rakhine State,Myanmar.* Report. 2018, 162 s.
22. **FRYDENLUND,I.***Buddhist Islamophobia: Actors, Tropes, Contexts.*In *Handbook of Conspiracy Theory and Contemporary Religion.* [online]. 2018, [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <https://brill.com/view/book/edcoll/9789004382022/BP000016.xml>

23. **HATMAKER, T.** *Senate hearing, Zuckerberg faces blame over violence in Myanmar.* In TechCrunch. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: https://techcrunch.com/2018/04/10/myanmar-facebook-zuckerberg-senate-hearing-genocide/?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xlLnNrLw&guce_referrer_sig=AQAAAIAG_0BH9gHCq663Xpo_1su2KVkTyofXHJ4QacqgQgNb os5zt7Pxs4w9NtKFKix4rQLN5D-AFSAIFjSN0DsLX9FXz5U28vj8D65xi6gw0HxmKYXhl_owYV94A_2yVHQesBzqxU5XtvwF4cvmnLP24YUFTQEgE7cfgO8T85WhTogc

24. **HAQUE, M.** *Rohingya Ethnic Muslim Minority and the 1982 Citizenship Law in Burma.* In *Journal of Muslim Minority Affairs*. [online]. 2017, vol.37, no.4 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13602004.2017.1399600>

25. **HOLOCAUST MEMORIAL DAY TRUST.** *Raphael Lemkin.* [online]. [cit. 2021-02-27]. Dostupné na internete: <https://www.hmd.org.uk/resource/raphael-lemkin/>

26. **HYUK, K.** *A Complex Crisis: The Twisted Roots of Myanmar's Rohingya Conflict.* In *CSIS's Issues & Insight*. [online]. 2008, vol.17, no.8 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: https://www.globalasia.org/v12no3/focus/a-complex-crisis-the-twisted-roots-of-myanmars-rohingya-conflict_hyuk-kim

27. **ICJ.** *Citizenship and Human Rights in Myanmar: Why Law Reform is Urgent and Possible: A Legal Briefing.* Švajčiarsko: ICJ, 2019. 28s. Dostupné na internete: <https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/06/Myanmar-Citizenship-law-reform-Advocacy-Analysis-Brief-2019-ENG.pdf>

28. **INTERNATIONAL CRISIS GROUP.** *Buddhism and State Power in Myanmar: Asia Report No 290.* [online] 2017 [cit. 2021-03-14]. Dostupné na internete: <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/290-buddhism-and-state-power-in-myanmar.pdf>

29. **KLUG, F.** *AP finds evidence for graves, Rohingya massacre in Myanmar.* In AP News. [online]. 2018, [cit. 2021-04-09]. Dostupné na internete: <https://apnews.com/article/race-and-ethnicity-bangladesh-myanmar-massacres-only-on-ap-ef46719c5d1d4bf98cfefcc4031a5434>

30. **LAMBERT, M.S. et al.** *Rohingya language.* Betascript Publishing, 2010. 97s. ISBN 9786131074196. Dostupné na internete: <http://www.rohingya.se/wp-content/uploads/2017/01/Rohingya-Language-by-Lambert-Amazon-RL.pdf>

31. **LEHR, P.** *Militant Buddhism is on the march in South-East Asia – where did it come from?* In *The Conversation*. [online] 2017 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <https://theconversation.com/militant-buddhism-is-on-the-march-in-south-east-asia-where-did>

32. **LEWIS, S. a kol.** *The shock troops who expelled the Rohingya from Myanmar.* In Reuters. [online]. 2018, [cit. 2021-01-24]. Dostupné na internete:

<https://www.reuters.com/investigates/special-report/myanmar-rohingya-battalions/-it-come-from-86632>

33. **MAIZLAND,L.** *Myanmar's Troubled History: Coups, Military Rule, and Ethnic Conflict*. In COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS. [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://www.cfr.org/background/myanmar-history-coup-military-rule-ethnic-conflict-rohingya>
34. **MARTHA RIAL PHOTO.** *Treak of Tears*. [online]. [cit. 2021-04-07]. Dostupné na internete: <https://martharial.photoshelter.com/image/I0000UtBa1agSXgQ>
35. **MOHAJAN,H.K.** *History of Rakhine State and the Origin of the Rohingya Muslims*. In *The Indonesian Journal of Southeast Asian Studies*. [online]. 2018, vol.2, no.1 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: https://mpira.ub.uni-muenchen.de/88186/1/MPRA_paper_88186.pdf
36. **MCPHERSON,P.** *Exclusive: Fake photos in Myanmar army's 'True News' book on the Rohingya crisis*. In: REUTERS [online] 2018 [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://www.reuters.com/article/us-myanmar-rohingya-photos-exclusive-idUSKCN1LF2LB>
37. **MYANMAR NOW.** *Far from being the guarantor of state stability, Myanmar's military seems sadistically intent on breaking the nation's spirit*. In MYANMAR NOW. [online]. [cit. 2021-04-06]. Dostupné na internete: <https://www.myanmar-now.org/en/news/greatly-outgunned-but-determined-to-defend-themselves-kalay-protesters-manage-to-even-the-score>
38. **NDAHIRO,K.** *In Rwanda, We Know All About Dehumanizing Language*. In The Atlantic [online] [cit. 2021-03-17]. Dostupné na internete: <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2019/04/rwanda-shows-how-hateful-speech-leads-violence/587041/>
39. **OHCHR.** *Sexual and gender-based violence in Myanmar and the gendered impact of its ethnic conflicts*. Report. OSN, 2019. Dostupné na internete: https://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/FFM-Myanmar/sexualviolence/A_HRC_CRP_4.pdf
40. **OHCHR.** *UN Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar calls on UN Member States to remain vigilant in the face of the continued threat of genocide*: Report. New York: UN, 2019. Dostupné na internete: <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25197&LangID=E>
41. **OHCHR.** *Všeobecná deklarácia ľudských práv*. In OHCHR.org. [online]. [cit. 2021-03-07]. Dostupné na internete: <https://www.ohchr.org/EN/pages/home.aspx>

42. **OHCHR.** *UN Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar calls on UN Member States to remain vigilant in the face of the continued threat of genocide: Report.* New York: UN, 2019. Dostupné na internete: <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25197&LangID=E>

43. **POLING, G.B.** Separating Fact from Fiction about Myanmar's Rohingya. In CSIS. [online]. 2014 [cit. 2021-01-22]. Dostupné na internete: <https://www.csis.org/analysis/separating-fact-fiction-about-myanmar%E2%80%99s-rohingya>

44. **RAHMAN,S.** *Myanmar's 'Rohingya' vs 'Bengali' Hate Speech Debate.* In THE DIPLOMAT. [online] 2019 [cit. 2021-03-12]. Dostupné na internete: <https://thediplomat.com/2019/12/myanmars-rohingya-vs-bengali-hate-speech-debate/>

45. **RFA.** *Myanmar's Military Reports ARSA Attack on Police Vehicle in Rakhine State.* In: rfa.org. [online]. 2019, [cit. 2021-01-24]. Dostupné na internete: <https://www.rfa.org/english/news/myanmar/myanmar-arsa-attacks-police-04232019165530.html>

46. **RELIGIOUS LITERACY PROJECT.** *Buddhism Case Study – Violence & Peace.* Harvard Divinity School [online] 2018 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: https://hwpi.harvard.edu/files/hds-rlp/files/violence_and_peace_buddhism.pdf

47. **REUTERS.** *Thousands in western Myanmar flee as army plans operations, monitors say.* In Reuters [online]. 2020, [cit. 2021-02-16]. Dostupné na internete: <https://www.voanews.com/east-asia-pacific/thousands-western-myanmar-flee-army-plans-operations-monitors-say>

48. **REUTERS.** *US defies Myanmar government request to stop using term Rohingya.* In The Guardian. [online] 2016 [cit. 2021-03-14]. Dostupné na internete: <https://www.theguardian.com/world/2016/may/11/us-defies-myanmar-government-rohingya-muslims>

49. **RFA.** *Call to Put Rohingya in Refugee Camps.* In rfa.org. [online]. 2012, [cit. 2021-01-23]. Dostupné na internete: <https://www.rfa.org/english/news/rohingya-07122012185242.html>

50. **SHEHAB,S.** *Ashin Wirathu: The Buddhist bin Laden.* In Arab News. [online] 2019 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <https://www.arabnews.com/node/1532846/world>

51. **SMITH, M.** *Arakan (Rakhine State) A Land in Conflict on Myanmar's Western Frontier:* TNI, publikácia. Amsterdam: Transnational Institute, 2019. 160s.

52. **SMITH, L.D.** *'Less Than Human': The Psychology Of Cruelty*. In Talk of The Nation. [online] 2011 [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.npr.org/2011/03/29/134956180/criminals-see-their-victims-as-less-than-human>
53. **STANTON, G.H.** *The Ten Stages of Genocide*. In Genocidewatch.org. [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.genocidewatch.com/tenstages>
54. **STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM.** *BURMA'S PATH TO GENOCIDE*. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://exhibitions.ushmm.org/burmas-path-to-genocide/chapter-3/spreading-hate>
55. **SMITH, M.** *Facebook Wanted to Be a Force for Good in Myanmar. Now It Is Rejecting a Request to Help With a Genocide Investigation*. In Time. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://time.com/5880118/myanmar-rohingya-genocide-facebook-gambia/>
56. **SMITH, L.D.** *'Less Than Human': The Psychology Of Cruelty*. In Talk of The Nation. [online] 2011 [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.npr.org/2011/03/29/134956180/criminals-see-their-victims-as-less-than-human>
57. **SMITH, R.J.** *Srebrenica massacre*. In Encyclopaedia Britannica. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://www.britannica.com/event/Srebrenica-massacre/additional-info#history>
58. **THANEGLI, K.W.** *THE INFLUENCE OF THERAVADA BUDDHISM ON MYANMAR SOCIETY*. [online] [cit. 2021-01-25]. Dostupné na internete: https://www.phil.uni-passau.de/fileadmin/dokumente/fakultaeten/phil/lehrstuehle/korff/pdf/conferences/paper_mathanegi.pdf
59. **THE INSTITUTE OF GLOBAL LEADERSHIP.** *Arakan rohingya salvation army brief*. [online] [cit. 2021-01-24]. Dostupné na internete: <http://www.tuftsgloballeadership.org/sites/default/files/images/resources/ARSA%20Briefing%20Paper.pdf>
60. **THOMPSON, N.G.** *The 969 Movement and Burmese Anti-Muslim Nationalism in Context*. In *Buddhist Peace Fellowship*. [online] 2019 [cit. 2021-01-26]. Dostupné na internete: <http://www.buddhistpeacefellowship.org/the-969-movement-and-burmese-anti-muslim-nationalism-in-context/>
61. **UNHCR.** *UN Conventions on Statelessness*. [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://www.unhcr.org/un-conventions-on-statelessness.html>
62. **UNITED NATIONS.** *Genocide*. [online]. [cit. 2021-02-25]. Dostupné na internete: <https://www.un.org/en/genocideprevention/genocide.shtml>

63. **UNITED NATIONS.** *Universal Declaration of Human Rights*. . [online]. [cit. 2021-03-07]. Dostupné na internete: <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>
64. **UN NEWS.** *Top UN court orders Myanmar to protect Rohingya from genocide*. [online]. 2019 [cit. 2021-01-23]. Dostupné na internete: <https://news.un.org/en/story/2020/01/1055841>
65. **UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM.** *BURMA'S PATH TO GENOCIDE*. [online] [cit. 2021-03-16]. Dostupné na internete: <https://exhibitions.ushmm.org/burmas-path-to-genocide/chapter-3/spreading-hate>
66. **UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM.** *Nuremberg Race Laws*. In Holocaust Encyclopedia. [online]. [cit. 2021-03-03]. Dostupné na internete: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/nuremberg-laws>
67. **WARE,A.LAOUTIDES,C.** *Myanmar's 'Rohingya' Conflict*. [online]. Oxford University Press, 2018. 224s. ISBN 9780190928865. Dostupné na internete: https://books.google.sk/books?id=3_hyDwAAQBAJ&pg=PA127&dq=Rohingya+Bengali&hl=sk&sa=X&ved=2ahUKEwikzJ6Y1qvAhWFxoUKHeEbAs8Q6AEwAHoECAQQA#v=onepage&q=Rohingya%20Bengali&f=false

Študentská vedecká odborná činnosť (ŠVOČ)

ŠVOČ ponúka študentom vysokých škôl možnosť vypracovať odborné práce na témy súvisiace s oblasťou štúdia. Práca bola zaradená medzi víťazné a najlepšie práce v jednotlivých sekciách súťaže Študentská vedecká odborná a umelecká činnosť (ŠVOUČ) za rok 2021 na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Všetky ocenené a publikované práce v časopise Prohuman za rok 2021 nájdete tu: <https://www.prohuman.sk/category/typ-prispevku/the-best-of-svoc-2021>

Kontaktné informácie

UNIVERZITA
KONŠTANTÍNA
FILOZOFA **FILOZOFICKÁ**
V NITRE **FAKULTA**

Filozofická fakulta
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Štefánikova 67, 949 01 Nitra
<https://www.ff.ukf.sk>

